Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [1]

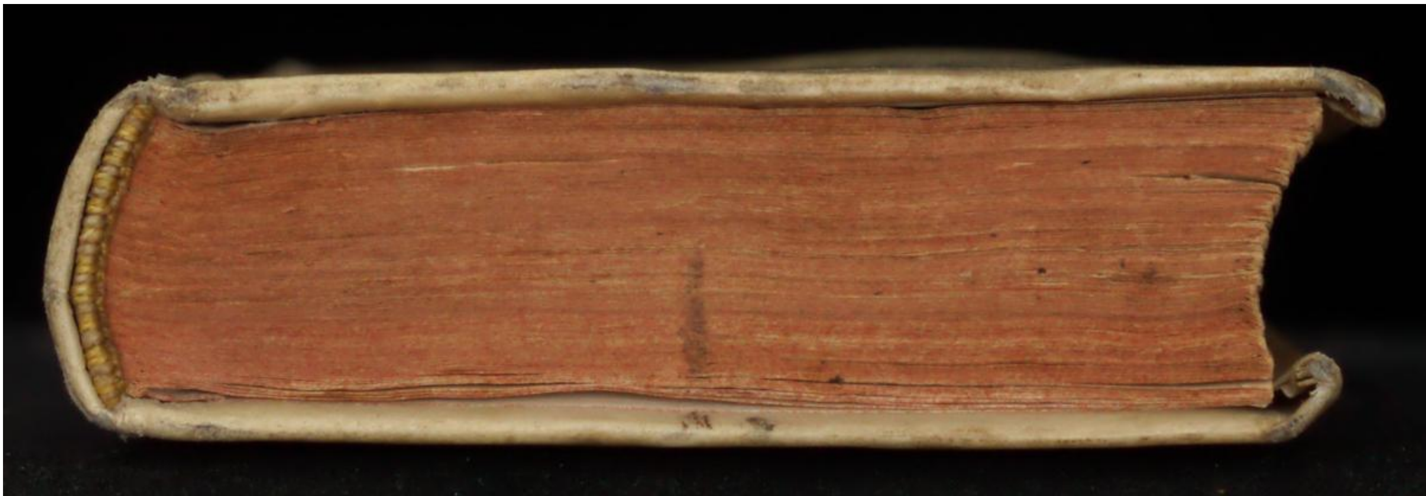

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [1]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [1]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [1]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [1]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [1]

D. IVLIANI IMPERATORIS CÆSARES,

ſiue

SATYRA

IN

ROMANOS IMPERATORES:

interprete

PETRO CVNÆO.

In limine eſt eiuſdem Præfatio in Iulianum.

EX OFFICINA PLANTINIANA
RAPHELENGII,
CIↃ. IↃ. CXII.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

PRÆFATIO IN IVLIANVM,

AD

Ampliſsimum virum

NICOLAVM ZEISTIVM,

LEIDENSIVM SYNDICVM.

PERSÆPE *equidem, Zeiſti virorũ ampliſsime, illud contingere video, uti, cùm iudicium de his, qui olim vixêre, principibus fertur, multùm nos decipiat veterum quorundam, quos in Eccleſiâ dei claros atque illuſtres fuiſſe ſcimus, authoritas. Tan-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

tũ enim opinio præiudicata poteſt, uti nihil ultrà indagemus plerique, ſatisque nos permoueat, etiam ſine ratione, eorum hominum ſanctimonia. Nimirum ſic exiſtimat uulgus, magnum in ſe nefas eum admittere, qui pietati, cuius titulis atq; imperio Chriſtiana ſtat religio, defuiſſe interdum candorem credat. Ego, ſicut plurimis maximisque argumẽtis eſſe illos excellenti & diuinâ uirtute uiros iudico, ita & præ ſtudio peccaſſe non

ignoro,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

ignoro, & memini fuiſſe perquàm acerbos. Vt de cæteris nihil iam dicam; certè qui in Græciâ tunc aliquod nomen habebant, vitio gentis ſuæ, nimiùm fuêre in vtramque partem vehementes. Aderat cunctis Græcis facundia rotunda, eruditio admirabilis, ingenium ad omnia promptum. quarum hercle rerum præſidio effectum eſt, vti, quæcunque monumenta ad poſteros tranſmiſerunt, in iis maxima quædam & acerrima

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

uis ſpiraret. Itaque quibus inſenſi erant, eos per ſe magnos ſanè, & penè in cœlo poſitos, trahebant ad inferos; & aliis rurſus, quos ornandos cenſuerunt, licet immerentibus, tantas laudes admenſi ſunt, uti poſteritas uirtutes eorum, quæ uix mediocres ſunt, ſuſpiciat, & lapidem è ſepulcro ueneretur pro deo. Non ego per ambages te, Ampliſsime Zeiſti, neque longa per exorſa detinebo. Rem tibi autorem dabo. Conſtantini

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

tini virtutes plus quàm humana vbique celebrantur, & vtramque paginam faciunt. Fecit ille quidem multa, quæ boni principis famam deturpent. nam & imperii opes in luxum abſumpſit, & auri luſtralis exactione crudeliter attriuit populum. verùm hæc Græci, quib. animus ſpei ac gratiæ obnoxius erat, cernere aut non poterant, aut nolebant. Itaque animus in verba ambitioſus, oblitus legis, preſſioriſque iudicii, poſt tot ac-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

cepta beneficia, nihil iam niſi maximas illius laudes magnâ mercede meditabatur. Julianum verò, laudatiſſimum principem, quem natura omnibus ornatũ rebus excellere voluerat, tam indignis modis traduxêre, vti iam illius nomen toti mortalitati res ſit inuiſa atque deteſtabilis. De quo principe, quoniam quid ſit iudicii mei, dicendum hîc apertè eſt, non committam equidem, vti, quod omnes meritò reprehenſione dignum cenſent, id ego

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

ego probare vllo pacto videar. Scio enim, & doleo medius fidius, fuiſſe illum religionis noſtræ, cui ſemel ſeſe addixerat, deſertorem atque hoſtem. Turpe profectò facinus, & quod furiarum vltricibus pœnis multandum haud negamus. Verùm ea res, etſi illum è ſanctiſsimâ Chriſtianorū gente expungit, interque profanos locat paganosque, tamen nunquam efficiet, vti propterea maximis accenſeri heroibus nō debeat, qui vbi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

uis terrarum, & quolibet in populo, ſacra noſtra, ceremoniáſque contempsêre. Eſt illud in omni negotio apprimè pulcrum, res naturâ ſuâ diſſociatas ſecernere atque ſingula, uti per ſe ſunt, intueri. Enimuerò ille uniuerſi cōditor & rector deus, cùm ex tantâ mortalium, qui ubique per orbem tunc erant, multitudine, perpauci quidam ſalutarem illam lucem, quæ à Chriſti uultu nobis affulget, ſequerentur, tamen multa extare uoluit
illuſtria

illuſtria documenta, ex quib.
diſceremus ineſſe in cæteris
quoque diuinitatis ſemina,
atque omni loco naſci vir-
tutem: Equidem ego, quo-
ties mecum agitabam, qua-
lem quantumque eſſe oporte-
ret, qui ſummum inter ho-
mines teneret faſtigium,
ſubiit animum meum Julia-
ni veneratio; maiorq́; in eo,
atque altior eſſe ſpiritus vide-
batur, quàm vti cum cæterâ
Imperatorum plebe cogi in
ordinem poſſet. Eſt vtique
natura mortalium auida

imperii, eáque cupido ita in maximis animis ſplendidisque ingeniis inhæret, vti, qui cæteris reb. pietatem colunt, regnandi gratiâ violandum eſſe ius arbitrentur. Hic nihil tale animo affectans, cùm à Conſtantio Cæſar eſſet dictus, fatale ſibi malum, & vltimam denuntiari credidit neceßitatem. Qui enim vitam ſemper in ſapientiæ & optimarū rerum ſtudiis egiſſet, ex altâ velut arce res hominum deſpexit, nihilque eſſe

ſceptra,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

ſceptra, niſi vano fulgore te-
ctum nomen, intelligebat.
Quia tamen communis uti-
litatis derelictio contra na-
turam erat, quod boni ciuis
fuit, fecit, eamq́ perſonam,
quam caſus illi & Reſpubli-
ca impoſuerat nolenti, decen-
ter & cum magnâ laude
geſsit. Fregerant Romani
imperii vires bellicoſiſsimi
Germanorum populi, quos
ſuum cœlum, ſuum ſydus
acrius animabat. Hos ille
armis ſic perdomuit, vti
quas pacis leges barbari cæte-
ris

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

ris Imperatoribus dederant, eas à iuuene & peterent ſuppliciter, & viuo illo conſtanter ſeruarent. Jam verò poſtea in Perſas cùm exercitum duxiſſet, cuncta eorum oppida, cunctas prouincias magnâ celeritate non tam curſibus ſuis, quàm victoriis peragrauit. Atque hæc incunabula illi, & veluti rudimenta erant maiorum rerum; cùm iuuenem prima firmioris ætatis ſpatia ingredientem, fatorū iniquitas extinxit. Quamquam

nos

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

nos hercle non vitæ, ſed glo-
riæ ſpatio metiri illum decet,
quem & belli vſus iam tunc
formidabilem hoſtibus, &
pacis artes cunctis non di-
cam ciuibus, ſed mortalium
ſeculis fecêre venerandum.
Eſt quidem haud exigua
res, ab eruditione, & ſa-
pientiæ nutricibus literis ali-
quod decus trahere: verùm
hæc vmbratici hominis ma-
gis, quàm principis laus eſt.
Etenim, qui res gerere, &
ciuibus oſtendere captos ho-
ſtes didicit, is mihi demum
&

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

& imperio dignus eſſe, &
Iouis attingere ſolium vi-
detur. Noſter, quod pau-
cis fuit quodam deorum mu-
nere conceſſum, virtutes diſ-
pares prudentiâ iunxit, &,
cùm ne in caſtris quidem,
interq́ clangentes tubas phi-
loſophũ exueret, aut à prio-
ris vitæ recederet conſuetu-
dine, tamen manu ſtrenuus
omnib. adfuit locis, ſucceſſi-
busq́ ſuis inſtitit, & oblata
caſu flexit ad conſilium. Ita
eodem tempore inſcitiam, te-
terrimam belluarũ, & ſimul

gentes

gẽtes debellauit Romano nomini inimicas. Quæ licet sũma, & propemodũ diuina ſint, tamen poterat tantarũ rerum laudem deſtruxiſſe aut animus nimiâ felicitate inebriatus, aut morum atq; vitæ turpitudo. Etenim ita res eſt. qui magno imperio præditus in excelſo viuit, multò faciliùs in cæteros omnes, quàm in ſe, regnum tenet. Hic, cùm in ſolidam virtutis poſſeßionem primis adhuc annis, & lubrico ætatis miſſus eſſet, animum ſem-

per

per ſupra fortunæ indulgentiam geſsit, quæ tamen frangere etiam conſtantiſsimas mentes ſolet. Non enim ſtupris atque libidinibus principem egit, aut ex magno imperio tantùm vſurpauit licentiam; ſed ita ſe cuſtodiuit, quaſi legibus, quas nemo regi ſcripſit, redditurus eſſet rationem. Itaque, amiſsâ Helenâ coniuge, quam ille vnam caſtè dilexerat, non matronarum iam pudicitiã, ſed naturæ expugnauit deſideria; & qui omnium re-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

rum circumfluerent copiis, vitam aſperam atque duram, ex lege illius, quam ſequebatur, diſciplinæ, egit. Neque illa verò minor laus erat, animo leni atque placido eſſe, & iniurias atque offenſiones in ſummâ potentiâ pati. Iactauerat in optimum Imperatorem fœdiſſima probra Antiochenſis populus. homines enim, Chriſtiani quidem, ſed luxu & deliciis enerues, quib. ſtudiũ erat totos dies in theatris deſidere, grauitatem iam ferre

ſui

ſui principis nequibant, qui hiſtrionum ſpectator & applauſor non eſſet. Quod igitur vnum poterant, petulantiſſimam linguã in eum vibrarunt, eo conſilio, vti tranquilliſſimo pectori extorquerent patientiam. Ille tot dicteria & venenatos ſales non ferro aut igni vindicauit (quæ tamen vrbanitas in omnib. regib. extimeſcenda eſt) ſed iocos illis quoſdam, quorum eſt incomparabilis venuſtas, repoſuit. Ita, qui omnia videbat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

debat ex ſe vno pendentia, contumelias ſuas nullâ acerbitate executus eſt, pulcrumque duxit, & ſe dignum, impunè lædi. Fuit profectò, fuit Græcorum quorundam, qui eâ tempeſtate Eccleſiam rexêre, magna imprudentia. Etenim, vti cauſæ ſuæ ſeruirent, principem Chriſtianis infeſtum laceſſebant, quem tolerare ſatius fuiſſet. Sunt in hominum manibus orationes eorum, in quibus, tanquam in
ſcena,
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

ſcena, palam eum omnib. ludibrium fecêre, & faciem illius, formamque corporis, atque geſtus, tum alia fortuita, quæ vulgus & imperitiſsimus quiſque notat, traxerunt in culpam. Qui viri, ſi meminiſſent temporum, quib. nati erant, ſanè neceſsitati, quæ pertinax regnum tenet, ſine contumaciâ paruiſſent; &, quod magnæ prudentiæ eſt, obſequio mitigaſſent imperia. Sed nos eam rem in medio relinquimus. Jd enim modò agimus

mus nunc, uti Iulianum cum cæteris principibus, Græcis Romanisq́, hominib. paganis, componamus. Quorum ille virtutes ſic ſuperauit, uti, quæ ſingulis partitim contigêre, eas unus hic habuerit uniuerſas. Rariſſimam enim rem, & prope inuidendam, magno ſtudio concupiuit, innocentiam, & (ſine inuidiâ dixerim) aſſecutus eſt. Cæterùm, qui vitæ ipſe ſuæ, morumque acerrimus cenſor eſſet, haud facilè cæteris rerum dominis,

magnis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

magnis ſanè viris, ſed negligentiùs interdum viuentibus, malefacta condonabat. Bello inſignis aliquis fuerat, ſed pacem multis vitiis fœdabat. Alius quam in togâ pepererat laudem, inter arma temeritate aut ſocordiâ amiſit. Poſtremò nemo adhuc exſtiterat, quem ipſa regni indoles, ſceleris atque flagitiorum viam non doceret. Quæ cùm perſpexiſſet noſter, librum ſcripſit eruditiſſimum, in quo vniuerſos Cæſares, qui ante

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

ſe Romanis imperitauerant, mirâ tetigit dexteritate. Neminem enim eximium habet, ac ne Marco quidem Antonino, cuius ſe imitatorem profitetur, pepercit. Ita de totâ antiquitate veluti iudex ſedet, &, dum cenſuram agit regnantium, plus ſanè quàm regnare videtur. Eum librum cùm nuper attentiùs perlegerem, iucundiſsima voluptas animum pertentauit meum, impetusq; mihi fuit totum illum è Græco vertere, ne

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

quo ornamento in hoc quoque genere careret Romani ſermonis maieſtas. Fecerat hoc pridem ante nos ſummæ dignitatis ſenator Carolus Cantoclarus, vir inter primos Gallorum eruditus, ſed qui aditum profectò nequaquam noſtris præcluſit conatibus. Multa enim & perperam dixit, & plura non intellexit, &, quæ corrupta erant, præteriit, magnâ alieni iudicii ſecuritate. Mihi conſilium eſt, quicquid inſuper illius principis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

cipis exſtat, propter ſum-
mam, quæ vbique hîc
elucet, eruditionem, in po-
ſterum non omninò ſperne-
re. Quanquam ſcio hercle,
nihil ſcripſiſſe eum vnquam,
quod ante CÆSARES iſtos
iure poßit poni. Itaq. tam il-
luſtre monumentum haud
eſſe ego indignū cenſui, quod
tuū ſibi nomen, Amplißime
Zeiſti, præſcriberet. Enim-
uerò es tu ille, qui in vrbe
florentißimâ, atque in hâc
luce hominum, præſtanti
honore, ſummâ eruditione,

prudentiâ emines ſingulari, planè vti & patriæ tuæ vigilantiſſimum ciuem, & cunctis eruditis, qui hîc ſunt, virum repræſentes doctiſſimum. Super omnia tamen eſt, quòd tali ingenio es, vti, qui cæteras animi tui virtutes, magnas hercle & inuſitatas, colunt, plus tamen diuinũ tuum iudicium mirentur. Quâ ego re fretus, anxiis moroſisque hominibus, qui nihil, niſi quod vulgus probat, ſequuntur, ſuperſtitionẽ relinquo ſuam.

Quæ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

Quæ enim de Juliano dixi, ea nec ego primus ſentio; & tu, cùm veriſsima ſint, inuitis etiam omnibus, aſſerenda fateberis. Certè primum maximumque animi noſtri bonum, veritas eſt: cuius neque regnum nos vnquã nobis eripi per vim ſinemus; &, quod ingenuæ ſimplicitatis eſt, virtutes etiam in impiis paganisque poſitas, ſine odio, ſine partium ſtudiis, perſanctè venerabimur.

D. Iuliani Imp. Epitaphium,
Tarſi, in Cilicia.

Apud Zoſimum lib. Hiſt. III.

Ιουλιανὸς μετὰ Τίγριν ἀγάῤῥοον
ἐνθάδε κεῖται,
Ἀμφότερον βασιλεύς τ᾽ ἀγά-
θὸς, κρατερός τ᾽ αἰχμητής.

D. IV-

D. IVLIANI IMPERATORIS CÆSARES,

ſiue,

Satyra in Romanos Imperatores.

SATVRNALIA nunc ſunt, & ludendi otiũ deus nobis facit. Itaque licet ridiculum nihil, neque iocoſum mihi in mentem venit, tamen vel ſic operæ pretium eſt quædam etiam ſeria narrare. AM. Quid igitur? Adeóne hebes quiſquam & rerum ignarus eſt, vti poſſe ſe ſperet cum curâ & molimine iocari? Ego verò ſic in animum induxeram, eſſe hos luſus nihil her-

cle aliud, quàm animi remiſ-
ſionem, & curarum requiem.
Ivl. Haud fefellit te ratio. Ve-
rùm mecum haud eadem res
eſt. nam nec ipſe quenquam
falsè tangere, nec aliorum di-
ctis ad ludendum vti, aut
omnino ridicula dicere ſcio.
& tamen, quoniam legi eſt
atque conſuetudini parendũ,
vin' tu quaſi per iocum fa-
bulam tibi quandam expo-
nam, in quâ multa ſunt audi-
tu haud indigna? Am. Imò
tu verò cupido & hauenti
narraueris. Nam nec ego ſper-
nere omninò eas, quæ melio-
res ſunt, fabulas ſoleo; & in
ea re tecum mihi, aut potiùs
cum Platone noſtro conue-
nit. quippe ille grauia multa
&. ſe-

& ſeria fabulis perſecutus eſt. Ivl. Eſt ita, vti dicis, profectò. Am. Sed quæ illa tandem, aut qualis eſt fabula? Ivl. Non è veteribus aliqua, quales Æſopus finxit; ſed eiuſmodi commentum, quod tu à Mercurio profectum ſi dixeris, *nihil errabis.* Id enim tibi vt ab illo accepi, referam. Vtrum autem verum ſit, nécne, ipſa res arguet. Am. Satis tu quidẽ poëtarum nobis & rhetorũ more præfatus es. Nunc mihi rem, vt ſe habet, ediſſere. Ivl. Iam audies.

Romvlvs in cœlo, cùm de more Saturnalibus, *optimo dierum*, ſacrificaret, cunctos inuitauit Deos, atque ipſos etiam Cæſares. Parati erant

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

lectuli, diis quidem in ſuprema cœli regione,

Ad pulcrum (namque illa deûm domus audit) Olympum.

Quippe poſt Herculem illuc eſcendiſſe fertur Quirinus. quo quidem nomine ille nobis, ſiquidem deûm reſponſis paremus, appellandus eſt. Et diis quidem illîc inſtructũ eſt conuiuium. Sub ipſum verò Lunæ orbem, in ſummo aëre, Cæſares epulo excipere placuit. quo in loco illos & corporũ, quibus amicti fuêre, leuitas, & Lunæ rapida circumuolutio ſuſtinebat. Igitur diis illis, qui primi dignitate, maximique erant, quatuor lectuli ſternebantur, decoro apparatu. è fulgente ebeno

no Saturni thorus erat, cuius colori nigro & obſcuro, copioſa tamen ac penè diuina lux indita fuit, nemo vt illam contrà intueri poſſet. quippe ita oculi illius fulgore perſtringebantur, vt ſolis aſpectu ſolent, quoties in illum defiguntur. Iouis lectus argentum nitore, aurum puritate vicit. Id verò vtrum rectè electrum, an aliud quiddam diceres, haud ſatis apertè ille è naturâ eorum, quæ de metallis ſolent erui, exponere potuit. Aureis in thronis aſſidebant vtrinque mater atque filia, Iuno quidem iuxta Iouem, at proximè Saturnum Rhea. Deorum autem quanta pulchritudo eſſet, neque il-

le memorabat (quippe maius hoc quiddam eſſe, & ſolâ mente contemplandum aiebat, auditu verò, aut narratione percipi, ſignísve demonſtrari non poſſe) neq. vllus vel maximi nominis orator tantam dicendi vim habebit, vti eximium formæ decus, quod in deorum ore elucebat, effari poſſit. Cæteris quoque diis pro ſuâ cuique dignatione paratæ erant ſedes. Neque vlla inter eos contentio fuit. Etenim, quod Homerus finxit (Muſis, opinor, dictantibus) ſuus cuique attributus eſt locus, quem perpetuò tenere ius illis faſque eſt. Itaque aduenieti patri cùm vnà omnes aſſurgunt, haudquaquam

turbant ſedendi ordinem, neque locum alter alterius malâ occupant ambitione, ſed quid ſibi aſſignatum ſit, meminit quiſque. Igitur poſtquam omnes in orbem conſediſſent, Silenus Bacchi, vt videbatur, amore captus (nam & formoſus erat, & adoleſcens admodum, atque ore Iouem referebat patrem) applicuit ſe ad illum, quippe quem educaſſet olim, ſuoque ductu rexiſſet. Is deum ſuâpte naturâ ludo atque riſu gaudentem, omnisque venuſtatis autorem, cum aliis rebus, tum dentatis iocis, dictisque ridiculis oblectabat. Poſtquam verò & Cæſarum apparatum fuit conuiuium, primus introiit Iulius Cæſar, *Iulius Cæſar.* cui

cui animus ambitioſus *omnia vaſta & immoderata cupiens*, cum ipſo Ioue certabat de regno. Hunc intuens Silenus, tu verò, Iupiter, caue, inquit, ne hic tibi imperium auferre tentet. tanta in eo eſt dominandi libido. Eſt, vt vides, inſigni corporis magnitudine & formâ; ac mihi ſi non aliâ re, at ſaltem capite perquàm ſimilis. Dum adhuc per iocum hæc diis haud admodum attentis diceret Silenus, Auguſtus prodiit, chamæleontis more varios induens colores, nunc pallidâ, mox rubente facie, dein obſcurâ, tenebroſâque, & nubilâ, tandem verò rurſus vultum in Venerem atque

Auguſtus.

in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

in venuſtates remittés. Quin & exiſtimari volebat oculis ſuis, itidē vt ſoli, ineſſe quiddam diuini fulgoris, nec quēquam eſſe, qui ſe acriùs intueri poſſet. Tum Silenus, papæ, inquit, vt ſe in omnes formas mutat iſtæc bellua! Quod tandem magnum malum nobis afferet? Huic Apollo, deſine, inquit, nugarum. ego enim hunc Zenonis iſtius diſciplinæ tradam, ac mox ita eum expurgatum dabo, vti purum putumque aurum eſſe dicatis. Et ſimul, adeſdum, inquit, Zeno, curato alumnum meum. Ille cùm ei in aurem occentaſſet febriculoſa quædam dogmata (vt ſolent, qui Zamolxidis incanta-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

menta ſuſurrant) ſtatim effecit vti cordatus atque frugi eſſet. Tertius acceſſit Tiberius, ſeuero ac truci vultu, planè vt prudentiam quandam & bellicam virtutem promitteret. Hic cùm ad ſedem ſuam ſe conuerteret, forte in tergo eius cicatrices multæ apparuêre: ſtigmata, inquam, & ſtriæ, verberumque veſtigia, ac vibices, ex intemperantiâ atque cruditate, lepræ & impetiginis in modum, inuſtæ. Tum Silenus ait,

Tiberius.

Longè alius, quàm pridem, hoſpes, nunc eſſe videris.

quæ cùm dixiſſet, ſolito eſſe grauior videbatur. Itaque huic Bacchus, quî tu tam ſe-

rio

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

rio vultu es, mi pater? inquit. at ille, Commouit me, inquit, iſte Satyricæ libidinis ſenex, fecitque vt mei obliuiſcerer, atq. in medium aliquid afferrem ab Homericis Muſis petitum. Atqui auribus te trahet, ait Bacchus. nam & ſic olim Grammaticum fertur quendam multaſſe. Imò ploret, inquit Silenus, in receſſu inſulæ (Capreas innuebat) & miſero piſcatori perfricet faciem. Dum ſic iocantur, intrat Caius, deterrima bellua; à quo dii cuncti auertêre oculos. Dein illum Nemeſis diris, furiisque vltricibus tradit, à quibus in Tartarum miſſus eſt. Itaque nihil Sileno in illum dicere licuit. Claudio *C. Caligula.* *Claudius.*

verò

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

verò introeunte, Ariſtophanis Equites cantare incipit Silenus pro Demoſthene. dein, quaſi Claudio blandiretur, ad Quirinum conuerſus, Malè factum, inquit, Quirine, quòd nepotẽ tuum ſine Narciſſo & Pallante, libertis eius, in hoc adduxiſti conuiuium. Quin age, inquit, accerſe eos, & vnà, ſi videtur, vxorem eius Meſſallinã. ſine iis enim prope dixerim mortuum eſt huius tragœdiæ ſatellitium. Adhuc loquebatur Silenus,
Nero. cùm, ecce, ſuperuenit Nero cum citharâ & lauro. Dein ad Apollinem Silenus, Iſte, inquit, ad tui imitationem ſe componit. cui rex Apollo, Ego verò, inquit, illi è veſti-

gio

gio coronam auferam. nam
neq. mea omnia imitatus eſt,
&,ſicubi id tentauit, haud,
vt decet, eſt imitatus. Illum
igitur Cocytus, decuſsâ de
capite coronâ, abſtulit. Poſt
hæc plures non eiuſdem ge-
neris accurrerunt, Vindices,
Galbæ, Othones, Vitellii.
Tum Silenus, vnde, inquit,
dii, hæc ignobilis imperatorũ
turba eſt? ſanè fumo ſuffoca-
mur. Ne propinquis quidem
& neceſſariis iſtæ belluæ pe-
percêre. Cæterùm Iupiter fra-
trẽ ſuum Serapim intuens,Ve- *Veſpa-ſianus*
ſpaſianũ illi monſtrat;&, mit-
te, inquit, auarum iſtũ quàm
celerrimè ex Ægypto, vti hác
flammam reſtinguat. è filiis *Titus*
autem, maior natu quidem
cum

cum Venere Pandemo ludat; at, qui iunior eſt, eum ferreis vinculis, planè vt Phalaridem, teterrimã Siciliæ belluam, conſtringito. Prodiit

Domitianus.

Nerua.

poſt hos ſenex quidam aſpectu pulcher (nam & in ſenectâ ſæpe pulchritudo elucet) affabilis, acceſſuque facilis. quẽ cùm revereretur Silenus, nihil admodum dixit. Itaque Mercurius, de hoc verò, inquit, quid tu nobis ais? imò verò, inquit, iniquitas hîc veſtra, dii, accuſanda eſt, qui ſanguinariam belluam quindecim imperare annos ſiuiſtis, hunc verò vix vnum. Ne tu id carpe, aiebat Iupiter. Etenim poſt hunc multos tibi de meliore nota adducam.

Itaque

Itaque ſtatim Traianus ingreſſus eſt, humeris ſuis Getica & Parthica trophæa geſtás. Quem vt vidit Silenus, ſubmiſsâ voce, quaſi & latêre ſimul, & audiri ſe vellet, Iam, inquit, Ioui ſummo rerum moderatori tẽpus eſt videre, vti Ganymedes pocula cuſtodiat. Poſt hunc quidam promiſsâ barbâ prodit, inceſſu ſuperbo & inſolenti. Is cum alia multa, tum artem adhuc ſecum meditabatur Muſicam, & ſublatis crebrò in cœlum oculis, multa recondita, & quæ vulgus neſcire debet, cum curâ agitabat. Hunc intuens Silenus, obſecro, inquit, quid de iſthoc ſophiſtâ vobis videtur? num Antinoum *Traianus.* *Adrianus.*

hîc-

hîc quærit? nuntiet ei aliquis, non adeſſe hîc puerum illum, & ſimul futiliſſimum hominem hâc deliratione liberet. Dein intrat vir moderatus, haud ſanè Venereis in rebus, ſed in reip. adminiſtratione. Quo viſo Silenus, papæ, inquit, quanta minutiarum rimatio! hunc ego ſenem vnum eſſe de iſtis puto, qui cuminum ſecant. Dein, cùm par fratrum intraret, Marcus Antoninus, & Lucius Verus, mirè frontem contraxit Silenus. quippe nihil fuit, quod ſalsè in eos aut mordaciter diceret. maximè quidem in Marcum. & tamen huius ipſius quoq. errata quædam, circa filium, circaque vxorem,

Antoninus Pius.

M. Antoninus.

rem,

rem, curioſè exquiſiuit. circa hanc quidem, quòd vltrà, quam ſatis eſt, mulierem luxit haud omnino probam. at circa illum verò, quòd imperiũ *perditiſsimo adoleſcenti commiſſum*, ruere vnà cum illo ſiuiſſet in præceps, cùm generum haberet gnauum, qui & remp. rectè tutatus fuiſſet, & filium eius meliùs, quam ipſe ſemet, rexiſſet. Igitur Silenus quamuis diligenter hæc indagaſſet, tamen Marci virtutem reueritus, *ſiluit*. Filium autem eius, quia tanti non erat, dimiſit intactum. quippe humi procubuerat, neq. ſtare in gradu, aut cæteros ſequi heroas valuit. Acceſſit Pertinax quoq., & medio in epulo de

Commodus.

Pertinax.

lo de percuſſoribus ſuis queſtus eſt. Quem miſerata Nemeſis, atqui, inquit, qui participes iſtius conſilii, quiq́ue autores fuère, haud ſanè gaudebunt facto. Quanquam & tu, Pertinax, animo quidem certè & cogitatione, videris adiuuiſſe eas inſidias, quas Marci filio ſtruxêre. Secutus

Seuerus. eſt Seuerus, mirè acer atque vehemens pœnarum exactor. De hoc nihil dicam, inquit Silenus. metuo enim hominem trucem & inexorabilē. Vt verò cum illo & filii ingreſſuri erant, eminus eos Minos prohibuit. Verùm ſimul atque alterum ab altero

Geta. Antoninus Caracalla. dignouit, iuniorem quidem introire ſiuit, alterum verò ad

ſupplicia *& inferorum crucia-tus* miſit. Exinde Macrinus, homo cædes clanculum patrare doctus, ac poſt hunc adoleſcens ille, quem Emeſa ciuitas edidit in lucem, procul à ſacris cœli ſeptis arcebãtur. At Alexander Syrus inter poſtremos ſedens, miſerum fatum ſuum deflebat. quem Silenus irridens, ô te hominem, inquit, fatuum & inſulſum! tanto enim imperio præditus cùm eſſes, non tu ipſe rerum tuarum fuiſti dominus, ſed matri opes commiſiſti tuas; neque intelligebas, *miſer*, quanto ſatius eſſet, inſumere eas in amicorum vſus, quàm conſtruere & coaceruare. Ego verò, inquit, Nemeſi eos om-

Macrinus. *Heliogabalus.* *Alexander.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

nes tradam puniendos, qui his rebus autores fuêre. Atq. ita dimiſſus eſt adoleſcens. Introiit dein Gallienus vnà cum patre. hic quidem vincula, quibus in carcere conſtrictus fuerat, adhuc trahebat; ille verò ſtolâ amictus, greſſu inundabat molliore. In patrem Silenus hæc luſit,

Gallienus cũ Valeriano patre.

Quis iſte nitens galeâ
Regit aciem, ac præit?

in Gallienum verò iſtud,

Qui teneræ auratus laſciuit virginis inſtar.

Hos ambos Iupiter procul illinc è conuiuio abire iuſſit. Intrat poſt hos Claudius; in quẽ vt defixerant oculos dii, animum eius celſum atque magnum mirati ſunt, eiusq́ue poſte-

Flauius Claudius.

poſteris annuerũt imperium. quippe æquum videbatur, vti cius hominis nepotes, qui patriæ amantiſſimus fuiſſet, diu rerum potirentur. Poſt hos accurrit Aurelianus, quaſi eorum manibus elapſus, qui eum apud Minoem detinuerant. multæ enim iniuſtarum cædium ei mouebantur lites, & cùm malè cauſam defendiſſet, iam reus erat. At Sol verò, deus dominusque meus, qui & alibi opem illi tulerat, haud leuiter nũc in hac quoque re eum iuuit. quippe palam inter deos prædicabat, iam & pœnas eum ſoluiſſe, & completum eſſe, quod Delphis editum fuit, oraculum,

Aurelianus.

Qui patitur, quod fecit, ei
ius contigit æquum.

Vale-rius Probus. Hunc Probus comitatur, qui ſeptuaginta vrbibus intra annos vix ſeptem receptis, multa iniqua & acerba paſſus, cùm alia recti præmia à diis tulit, tùm illud verò maximum, quòd percuſſores eius grauiſſimas dedêre pœnas. In hunc tamen Silenus aliquid dicere conabatur, licet tacere eum plerique iuberent. At ſinite ſaltem, inquit, eos, qui pòſt victuri ſunt, huius periculo ſapere. An ignorabas, Probe, medicos amara pharmaca ægris cum aquâ mulsâ præbere? Tu verò immitis ſemper, & aſper eras, nunquã vt vlli cederes. Itaque iniqua tu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

tu quidem, ſed factis tamen tuis haud diſſimilia, tuliſti. Non enim equis, non bobus, non mulis, nedum hominibus, feliciter imperes, niſi eorũ libidini aliquantulum indulgeas. quemadmodum interdum ægrotãtibus medici quędam concedunt leuiuſcula, vti maiori in re obtemperare ſibi ne recuſent. Quid iſtuc nam monſtri eſt, mi pater? ait Bacchus. An tu philoſophus nobis ſic derepente prodiiſti? Atqui (reſpondet ille) nónne & te, fili, philoſophum feci? dein, an neſcis Socratem etiã ore mihi & vultu perſimilem fuiſſe, qui palmam inter ſapientes ſui tulit ſeculi, ſiquidem tu Delphicum oraculũ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

haud eſſe vanum credis? Sit ergo fas nobis non ridicula modò, ſed & ſeria quædam

Carus. dicere. Adhuc illi inter ſe loquebantur, cùm Carus inferre ſe ad nos vnà cum liberis cupiens, à Nemeſi abigitur.

Diocletianus. Maximiani duo. Conſtãtius. Tum Diocletianus ambos ſecum ducens Maximianos, auumq. meum Conſtantium, decenter atque ordine progreſſus eſt. Hi manus quidẽ iunxerant inter ſe, ſed tamen haud pariter incedebãt. quippe quidam quaſi chorus eum cinxerat, fueruntq́ue qui ſatellitum more præire vellent. quos inhibuit ille. nihil enim ſibi præ cæteris arrogabat. Vt verò fatigari ſe ſenſit, cuncta, quæ humeris geſtabat, ipſis impo-

impoſuit.ipſe liber & expeditus ambulabat. Mirati ſunt dii vnanimem iſtum conſenſum, dederuntque eis vti præ cęteris digniore ſederent loco. Maximianum tamen, hominem mirè intemperantem, Silenus quidem inceſſere dicteriis noluit, cæterùm ad imperatorum epulũ eum non admiſit. Non enim modò erat in libidinẽ pronus, ſed & cupidus rerum nouarũ, infidusque, & tetrachordo haud omninò conſonans. Itaq. expulit eum Nemeſis. ille autem abiit neſcio quò terrarum. id enim ex Mercurio ſciſcitari neglexeram. Huic tam concordi tetrachordo acceſſit alter quidam grauis, & aſper, atque

turbatus tonus, *qui è tribus erat compoſitus.* è quibus duos ſic à deorum cœtu excluſit Nemeſis, vti ne ad veſtibulum quidem eos accedere ſineret. Licinium verò, *qui tertius erat*, cùm limen attigiſſet, multa, & abſona agitantem, ſtatim abegit Minos. At Conſtantinus introiit, diuque aſſedit, dein poſt illum & liberi. Nam Magnentio quidem introire fas haud fuit, quia nihil, quod ſani hominis eſſet, fecerat. Etenim etiamſi multa ab illo præclarè geſta viderentur, tamen dii, poſtquam perſpexêre non eſſe hæc à rectâ animi indole, plorare eum & faceſſere ſiuerunt. Atque hic quidem cœ-

Licinius.

Conſtantinus, & filii. Magnentius.

næ

næ apparatus erat. Fuit autem diis nullius rei inopia. omnia enim abundè habent. ſed heroum cœtui Mercurius deeſſe aliquid exiſtimauit. à quo nec Iupiter diſſenſit. Etiã Quirinus iam dudum petierat, vti aliquis illuc de ſuâ gente introduceretur. Tum Hercules, nunquam erit, inquit, Quirine, vt hoc patiar. cur enim Alexandrum quoque meum ad hanc cœnam non vocaſti?te igitur rogo,ait, ſumme Iupiter, ſi quem iſtorum introducere ad nos ſtatuiſti, Alexandrum accerſe. Etenim, quandoquidem virtutem cuiuſque experiri nunc & tentare libet, cur, obſecro, eum, qui cunctis præſtantior

eſt, abeſſe patimur? Rectè di-
cere Alcmenæ filius Ioui vi-
debatur. Intrante autem Ale-
xandro, nec Cæſar illi, nec
alius quiſquam aſſurrexit. At
ille, repertâ eâ ſede, quam va-
cuam illi fecerat Caracalla
(propter fratris enim necem
expulſus eſt) aſſedit. Tum Si-
lenus Quirino illudens, vide,
inquit, ne *omnes* iſti *nepotes tui
virtute & fortitudine* infra
vnum hunc Græcum ſint.
Imò per Iouem, ait Quirinus,
exiſtimo multos è meis haud
eſſe illo deteriores. Eſt ille
quidem tantâ in admiratione
apud poſteros meos, vti vnum
hunc è cunctis barbaris Ma-
gnum & dicant, & habeant:
ſed neminem tamen è ſuâ gẽ-
te

Alexander Magnus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

se huic cedere arbitrantur, ſiue quòd ſua amant, ſiue quòd ita res eſt. Hoc autem quale ſit, iam experimento diſcemus. Dixerat Quirinus, & erubuit. quippe de nepotibus ſuis angebatur, ne forte illi ſecundas ferrent. Poſthæc conſuluit deos Iupiter, vtrum omnes inter ſe committi, an verò iſtud certamen inſtitui ad Gymnaſiorum morē oporteret, in quibus, ſi quis eum, qui ſæpè victor fuit, ſuperauerit, is, licet vno hoc tantùm ſuperato, nihilominus etiam ſuperaſſe illos videtur, qui cum ipſo quidem non certarunt, ſed ab eo, quem ipſe ſuperauit, deuicti ſunt. Atque ea iudicii faciendi ratio

omnibus accurata eſſe videbatur. Igitur Cæſarem Mercurius altâ voce citauit. dein Auguſtum. tertiò Traianum. in illis enim plus bellicæ virtutis erat. Tum ſilentio facto, rex Saturnus, Iouem intuens, mirari ſe ait, cur ex imperatoribus eos quidem, qui bellicâ excellerent laude, ad iſtud certamen vocaſſet, è philoſophis autem neminem. quos ego tamen, ait, non minùs, quàm iſtos, amo. itaque & Marcum intrò vocate. Et ille quidem accerſitus adfuit, grauis admodum & ſeuerus, & cui oculos faciemque contraxerant nimiæ curæ. pulcritudo autem hâc ipsâ in re elucebat maxima, quòd incom-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

ptâ & neglectâ formâ eſſet. barbâ enim erat promiſsâ, amictu vili, & ad philoſophi modeſtiam compoſito. tum & ex ciborum abſtinentiâ corpus ei ab omni parte lucidum erat, planè (opinor) inſtar puriſſimi luminis. Iam igitur & ille ſacra ſepta intrauerat: & ſimul Bacchus, maxime regum, inquit, Saturne, num decet apud deos aliquid reperiri imperfectum? Negantibus illis, Ergo, inquit, etiam hominem aliquem voluptarium huc accerſamus. Atqui, ait Iupiter, abſit, vti huc pedem quiſquam inferat, qui noſtra noſq́ue non ſequitur. Imò in veſtibulo ſtet, ait Bacchus, atque illîc eius cauſa

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

agatur. Cæterùm, ſi hoc placet, vocemus hominem haud imbellem quidem, ſed voluptatibus tamen & deliciis emollitum. Acceſſit igitur vſque ad veſtibulum Conſtantinus. His ita decretis, de modo certaminis relatum eſt. Ac Mercurius quidem cenſuit, vti ſigillatim pro ſe diceret quiſque, ac dein dii ferrent ſuffragia. Apollini autem ſecus viſum eſt. quippe ex ipsâ re, non ex dicendi arte, aut è verborum lenociniis iudicium debere fieri. Iupiter, cùm & vtrique obſequi, & concilium vellet in longum trahere, Nihil vetat, inquit, quin & dicere illis permittamus (pauxillum enim aquę in cle-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

clepſydram cuiusque fundemus) & dein interrogemus ſingulos, ac mentem cuiusq. exquiramus. Tum Silenus, amarum ridens, Atqui caue, inquit, Neptune, ne Traianus & Alexander aquam iſtã eſſe nectar credant, ac dein, quantum affuſum eſt, exſorbeant, cæteriſque ſpatium dicendi nullum relinquant. Cui Neptunus, non hi profectò meæ aquæ, ſed veſtri liquoris amantes fuêre. tuis igitur vitibus te magis, quàm meis me fontibus timere decet. Silenus tam mordaci dicto tactus, ſiluit, & ad contendentium certamen animum deinceps aduertit. Mercurius autem hæc edixit,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

Iudex pulchræ
Præmia palmæ
Laturus adeſt,
Tempusque vocat,
Prohibetq; moras.
Nunc præconis
Regia turba
Percipe vocem,
Quotquot domitis
Marte ſecundo
Populis quondam,
Arma, ſimulque
Prouida corda
Geritis, promta
Semper in hoſtem;
Nunc iudicio aſ-
ſurgite noſtro.
Seu vim mentis
Finem humani
Ponitis æui,
Summamque boni
Ducitis, hoſti
Nocuiſſe ſuo,
Et opem ſocio
Ferre petenti:
Siue voluptas
Meta laborum
Placet, atq; epulæ,
Et dulcis Hymen,
Oculosq́; iuuat
Paſcere: ſeu vos
Humero molles
Ferre lacernas,
Gemmisq́; agiles
Cingere dextras
Dulce putatis.
Iouis in gremio
Poſitam vobis
Credite palmam.

Dum hæc edicit Mercurius, ſortes duxêre. Ac Cæſar quidem, cui ſtudium ſemper fuerat primas vbique ferre, etiam hîc ſortem habuit ſuis fauentem votis; eaq́. res ani-

mum eius tumidum atque inſolentem fecit. Itaque prope fuit, vti iudicium Alexander ſubterfugeret. ſed retinuit eum, animauítque maximus Hercules. A Cæſare ſecundum dicendi locum ſors Alexandro aſſignauit. cæterorum ſortes ſuo cuiuſque ordine prodierunt. Cæſar igitur ſic infit:

Mihi quidem, Iupiter, voſq. dii cæteri, poſt tot clariſſimos viros in tantâ naſci vrbe contigit, quæ tam latè, atque vlla vnquam ciuitas, dominata eſt, & à quâ cæteræ proximum ſe locum tenere, pro magnifico duxerunt. Etenim quænam tandem vrbs, à tribus hominum millibus ortum ducens, vix totis ſexcentis annis imperium Iulij Cæſaris oratio.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

rium ſuum *ad extremos mundi fines armis protulit? Quæ vnquam priſca gens tot præſtanti virtute & fortitudine viros, aut tot reip. moderatores edidit? denique deos quinam tantâ pietate venerati ſunt? In hâc tantâ & tali vrbe genitus, omnes ego, qui aut mecum vixêre, aut antea fuêre vnquam, rerum geſtarum gloriâ anteiui. Atque ex ciuibus quidem meis, nemo hercle quiſquam, opinor, eſt, qui gloriâ ſe mihi anteferre ſtudeat. Quod ſi Alexander iſte facere id audet, obſecro verò, quodnam præclarum facinus ſuum meis cum geſtis conferet? fortaſſe, quæ aduerſus Perſas geſſit. ſcilicet, quaſi non viderit tot à me erecta de Pompeio trophæa. Atqui, vter grauior caſtrorum*

impera-

imperator fuit, Darius, an Pompeius? aut vter fortiorem ductauit exercitum? Pugnaciſſimas ſanè illarum gentium, quæ Dario antè paruêre, Pompeius penè vti Cares & calones, in exercitu ſuo habuit. Ex Europæis autem ii aderant, qui Aſianos, bellū inferentes, non ſemel profligarunt. atq. ex his ipſis fortiſſimi quiq.; Itali, inquam, Illyrii, Celtæ. Verùm, quoniam Celtarum feci mentionem, num rebus illius in Getia geſtis ſubactos à nobis Celtas quiſquam opponet? Semel ille Iſtrum tranſiit; ego bis Rhenum. Iam verò, quæ in Germaniâ feci, ciuſmodi ſunt, *vti nemo quiſquam par iis ſit. Ego cum Ariouiſto congreſſus ſum. ego primus Romanorum exterum nauigaui mare.* Prius *illud facinus meum*

meum eximium eſt. Rurſus & *hæc quoque audacia admirationem meretur. Sed multò illud maius, quod primus è naui exſcenſum feci. De Heluetiis, deque Iberis taceo. Nihil adhuc eorum, quæ in Galliâ feci, memoro: cùm tamen illìc plus quàm trecenta oppida, & hominum non minus, quàm vicies centena debellauerim millia. Quæ cùm eiuſmodi ſint, tum illud verò maioris hercle animi fuit, quòd, cùm in eum adducta locum res eſſet, vti cum ciuibus meis manus conſerere deberem, ipſos illos Romanos, indomitos antea, inuictosque, ſubegerim. Igitur ſiue è præliorum multitudine res iudicetur, ter toties ego acie conflixi, quoties conflixiſſe Alexandrum ii prædicant, qui res illius ſtudent magni-*

magnificè extollere. ſiue captæ vrbes numerentur, non Aſiæ ſolùm, ſed & Europæ pleraſque deleui. Alexander Ægyptum duntaxat aſpectans præteriuit. ego eam, dum conuiuia agitarem, domui. Quid autem? etiámne experimento diſcere nunc vultis, quanta vtriuſque poſt victoriam fuerit moderatio? Ego hoſtibus quoque ignoui, à quibus ſic dein acceptus ſum, vti res Diuæ ſcelerum vltrici curæ fuerit. hic, præterquam quòd in hoſtes ſæuierit, ne quidem ab amicis ſibi temperauit. Et tu mihi igitur de primatu controuerſiam facies, ac non potius è veſtigio, ita vti cæteri, mihi cedes? Sanè quidem tu hercle in eam nunc me adducis neceſſitatem, vti tacere nequeam, quàm tu crudelis erga Thebanos,

banos, ego verò in Heluetios quàm fuerim lenis. Nam tu quidem vrbes eorum incendiſti; ego eas, quæ ab incolis & ciuibus exuſtæ erant, reſtauraui. Vtrum verò pluris eſt, Græculorum decem millia ſuperaſſe, an verò centies quinquagies millenorum excepiſſe vim atque impetum? Multa mihi inſuper de me, déque iſto dicenda reſtant. verùm, quia tempus & otium deerant, haud ſatis ad dicendum præmeditatus acceſſi. Vos ignoſcite, & ex his quæ dixi, quæque præterii, quid æquum iuſtumque ſit, exquirite, mihique primas date.

Dixerat hæc Cæſar, & adhuc loqui voluit. Verùm Alexander, etiam antea moræ impatiens, non vltrà ſe continuit,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

inuit, ſed veluti commotus, magna cum contentione,

Ego vero, inquit, ſumme Iupiter, diique cæteri, quo vſque tandem huius confidentiam tacitus feram? Etenim ſine fine, vti cernitis, & ſe laudare, & me inceſſere probris pergit. Atque æquum quidē fuerat, vti ab vtroque temperaſſet (etenim vtrumque pariter moleſtum videtur, ſed illud tamen præcipuè, quòd mea culpet facta, quæ imitari ſtuduit) cæterùm ille eò impudentiæ proceſſit, vti ipſum illud rerum ſuarum exemplar malignè vituperet. Vtinam verò meminiſſes, Cæſar, illas lacrymas, quæ tibi eruperunt, cùm illa, quæ extant, rerum mearum monumenta audires. Verùm enimuerò Pompeius, opinor, poſt eam

Alexandri Magni oratio.

eam tempeſtatem ſuperbum te fecit, qui & ciuium ſuorum corruptus adulatione erat, & virum ſe præbuit nuſquam. Nam triumphum quidem illius de Afris actũ, rem per ſe haud magnam, celeberrimum fecit eorum conſulum, qui tunc fuêre, ſegnities. At ſeruile illud bellum, non contra viros ſuſceptum, ſed contra viliſſima mancipia, alii confecêre; Craſſus, inquam, & Lucius; cæterùm gloriam eius rei atque titulum ſibi Pompeius vindicauit. Armenios verò, eosq., qui iuxtà ſiti ſunt, populos, Lucullus perdomuit; Pompeius de iis triumphum egit. Dein per adulationem à ciuibus ſuis Magnus dictus eſt, is ſcilicet, qui cunctis, quotquot ante ſe nati erant, minor fuit. Etenim quidnam fecit

vnquam,

vnquam, quo aut Marium æquauerit, aut vtrumque Scipionem, aut denique Furium iſtum Camillum, qui, ecce, proximè hunc Romulum eam ob cauſam aſſidet, quòd illius vrbem penè collapſam reſtituit? Non enim profectò, ſicut ædificiis publico ſumptu ſtructis, quæ alii fundârunt, perfeceruntque, magiſtratus alius, pariete paulùm dealbato, ſuum inſcribit nomen, ſic illorum nomina alienis ſunt inſcripta factis; verùm ex iis ipſis rebus, quarum architecti effectoresque fuerant, pulcherrima accepêre nomina. Non igitur nouum eſt, ſi Pompeium viciſti, qui caput digito ſcaberet, & qui vulpeculæ magis haberet, quàm leonis, ingenium. Etenim poſtquam eum fortuna deſtituit,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

cuius præſens auxilium antè ſenſerat, ſtatim tu hominem, ab adiutrice illa deſertum, viciſti. Certè quidem res manifeſta eſt, nullâ te virtute tuâ victorem abiiſſe. Cùm enim in ſummâ rerum neceſſariarum eſſes penuriâ (quod eſt, uti noſti, maximum imperatoris peccatum) prœlio conſerto, victus es. Quod ſi Pompeius tantâ ſtoliditate & amentiâ fuit, vti aut rectè imperare ſuis neſciuerit, aut, cùm trahendum eſſet bellum, pugnam non diſtulerit, neque ſuos vrſerit ſucceſſus; certè ſuâ ille culpâ, ac non virtute tuâ tuíſve conſiliis cecidit. At verò Perſæ, qui benè & prudenter cuncta, queis ad bellum opus erat, parauerant, virtuti noſtræ conceſſére. Cæterùm quoniam virum bonum

(qua-

(qualem eſſe principem volumus) non modò decet res gerere, verùm illud quoque prouidere, quàm iuſtè vnumquidque, & quàm rectè geratur; ego Perſarum in Græcos iniurias armis vltum iui, atque adeò aduerſus ipſos Græcos ſuſcepi bellũ, haud ſanè vt Græciam attererem, ſed vt eos compeſcerem, qui tranſire me, & pœnas à Perſis repoſcere vetuerunt. Tu verò Germanos Galloſq. ideò debellaſti, vti poſtea illas ipſas manus tuas in patriam tuam armares. Quo quid peius, obſecro, quídve eſſe turpius poteſt? Quandoquidem autem, veluti per riſum, decies mille Græcos à me deuictos memoraſti, profectò quod ex iſtâ regione ortum vos trahitis, quódque Italiæ maximam partem olim

Græci habitauêre, etiamſi verum eſſe ſciam, tamen hoc in numerum eorum, quæ dicturus ſum, non addo. Nam inter illos ipſos exiguam quandam & contemptam *gentem, Ætolos inquam, quos magni putabatis ſocios amicosque habere, poſtea (neſcio ob quam cauſam) bello à vobis petitos, non ſine ingenti diſcrimine veſtra accipere imperia docuiſtis. Igitur ſi in extremâ Græciæ (ſic enim iure appelletur) ſenectâ, non ad vniuerſam illam, ſed ad paruam duntaxat gentem perdomandam, quæ, cùm res Græcorum florerent, ne nomine quidem nota erat, vix ſatis virium (penè dixerim) habuiſtis: quid, quæſo, vobis factum foret, ſi aduerſus vigentem adhuc, vnanimemque Græciam*

bellum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

bellum vobis fuiſſet gerendum? Certè quidem & illud meminiſtis, cùm Pyrrhus ad vos veniret, quanta omnium fuerit trepidatio. Verùm enimuerò, quoniam Perſas viciſſe paruum putas, rémque tantam audes ridere: dic obſecro, cur exiguum illud terræ, quod ad Tigrim fluuium ſub Parthorum eſt ditione, poſt trecentos & amplius annos, quibus id bellum geſtum eſt, nondum tenetis? vin' cauſam tibi dicam? Perſarum vos iſthinc tela prohibuêre. Dicat tibi de illorum virtute Antonius, qui prima militiæ rudimenta ſub te magiſtro didicit. Ego verò non totis decem annis illos ſimul, atq. Indos ſubegi. Et tu igitur tantâ fidentiâ es, vti in certamen me voces, qui & à primâ pueritiâ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

dux belli fui, & eas geſſi res, quarum memoria, licet nunquam dignè ſcriptoribus celebrata ſit, tamen victura ſemper mecum eſt? Certè enim planè idem mihi in hac re, *quod Herculi, domino atque regi meo, contingit, quem colui ego atque æmulatus ſum. Nam cum Achille generis mei authore, penè ex æquo certabam. At Herculem ſuſpexi, eiusque veſtigiis, vtcunque ſequi poteſt homo deum, inhæreſcebam.* Hæc *ſunt, dii, quæ aduerſus illum dicenda pro me habui. quamquam fortaſſe tacuiſſe ſatius fuerat. Quod ſi atrociter aliquid feci, non hercule id factum à me aduerſus inſontes eſt, ſed aut in eos, qui ſæpe & non vnâ re me offenderant, aut qui tempore & occaſione malè*

eſſent

eſſent atque ineptè vſi. Quæ igitur in hos quidem, quos poſterius dixi, *deſignaueram, eorum me poſtea cepit pœnitentia, quæ diua ſapere pleriſque dat, eosque, qui deliquêre, præſtat integros. at cæteros, quibus ambitio & ſtudium fuit hoſtilia ſæpe patrare, meq́ue laceſſere, eos ſi vlciſcerer, nihil mihi facere iniquè videbar.*

Finierat ille plenam bellici ſpiritus orationem; & iam clepſydram ad Auguſtum detulit Neptuni puer, eiq́ue parciùs aquam affudit, cum ob temporis, *quod reſtabat,* anguſtias, tum quòd animo repeteret quâ olim ille fuiſſet in hũc deum inſolentiâ. Ille, vt hoc intellexit (quippe ea erat hominis induſtria) nihil in alio-

rum rebus percenſendis immoratus,

Equidem ego, inquit, *ſumme Jupiter, vosque dii, temperabo nunc mihi, ne aliorum facta traducam aut extenuem, ſed de me ipſo omnis hæc mihi futura eſt oratio. Adoleſcens cùm eſſem, vrbis meæ tutelam ſuſcepi, planè vti Alexander iſte, cuius eſt excellens animi magnitudo. Cæſarem autem hunc, patrem meum, ſecutus, feliciter Germanica bella confeci. Ad hoc, ciuilibus armis cùm confligerem, nauali prœlio apud Actium facto, Ægyptum debellaui. Brutum verò atque Caſsium vici apud Philippos. Sextum Pompeii filium, in tranſitu non aliud, quàm acceſſionem quandam meæ putaui expeditionis. Iam verò ſapientiæ*

Auguſti oratio.

magiſtris

magiſtris ita me docilem præbui, vti Athenodori liberrima verba, nullâ indignatione, ſed ſereno vultu tulerim. quippe hominem ſic planè, vt pædagogum, aut potius vt patrem, reuerebar. Arius quoque in amicorum, inque familiarium numero mihi eſt. Adſummam, nihil omninò vſquam in philoſophiam peccauimus. Cæterùm, cùm ciuilibus diſſidiis rem Romanam ſæpe in extremo ſitam cernerem, ſic omnia ordinaui, vti vrbs in poſterum iam ferrea tota ſit. Etenim qui immodicâ dominandi libidine non vincerer, haud quaquam profectò id ſtudebam, vti omnia, quæ vbique ſunt, ad illius imperium adiungerem; ſed duos veluti terminos, quos ipſa dederat natura, poſui, Iſtrum atque

Euphratem. Dein Scythis Thracibusque domitis, cùm vos mihi plures imperii annos adderetis, quod ſuperfuit otium, ſic egi, vti non bella quærerem ex bellis, ſed leges conderem, & quicquid belli impetu perculſum atque proſtratum erat, excitarem. Quæ dum faciebam, equidem videbar mihi ſic reip. conſulere, vti nemini maiorum meorum concederem, ſed (ſi liberè loqui licet) cunctos vincerem illos, quibus vnquã huiuſmodi imperium dii commiſerant. Etenim ex his alii in expeditionibus extremum ſpiritum conſumpſerunt, &, cùm perfrui pace poſſent, bella è bellis parârunt ſibi, planè vt contentioſis hominibus lites meditari mos eſt. Nonnulli, cùm armis laceſſerentur, luxui at-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

que ventri dediti, fœdiſſimam voluptatem non ante famam modò, quæ ad poſteros manat, ſed ante ſalutem quoque ſuam poſuêre. Quæ cùm cogito, ſanè haud postremâ me gloriæ parte dignor. Cæterùm vos quod cenſueritis, dii, id vti ego gratum acceptumque habeam, par eſt.

Statim dein Traiano dicendi poteſtas fit. Is verò, licet facundiâ polleret, tamen præ ignauiâ (vt qui Suræ pleraque pro ſe ſcribenda mandauerat) reſonans potiùs *inconditum quiddam*, quàm loquens, Getica diis & Parthica oſtendebat trophæa. Senectutem quoque ſuam accuſabat, per quam Parthicũ conficere bellum haud licuiſſet.

Tum Silenus, Atqui, inquit, hominum ſtultiſſime, viginti annos imperium tenuiſti; at Alexander hic duodecim. Et cur tu igitur, diſſimulatâ ignauiæ tuæ culpâ, temporis incuſas anguſtias? Concitatus ille tam mordaci dicto (nec enim planè dicere indoctus erat, verùm, quòd vinoſus eſſet, vim ipſe ſuam, ingeniumque hebetauerat)

Traiani oratio. *Ego, Iupiter,* inquit, *diique cæteri, cùm imperium ſuſcepiſſem, cuius erant omnes partes remiſſæ atque diſſolutæ, non tyrannide modò, quæ diu domi inualuerat, ſed* foris *quoque Getarum populationibus; ſolus, inquam, ego eas, quæ trans Iſtrum ſunt, gentes adii, Getasque extirpaui, qui ſunt omniũ,*

quot-

quotquot vnquam fuêre, hominum bellicoſiſſimi, non ob corporis modò robur, ſed quia penitus animis infixa tenent, quæ illis Zamolxis perſuaſit, qui magnis illic colitur honoribus. Non enim morte interire ſe, ſed aliò migrare, quodam opinionis credunt errore; eaque res efficit, vti ſint ad incerta caſuum paratiores, qui duntaxat animæ quandam exſpectant in alio orbe peregrinationem. Hæc autem ego intra quintum geſſi annum. Neq. illud hercule obſcurum eſt, omniũ me, qui antè vixerant, imperatorum longè in ciues fuiſſe clementiſſimum. de quâ laude nec Cæſar iſte, nec alius quiſquam mecum certabit. Parthos autem, quamdiu nullâ læſus eſſem iniuriâ, armis me adoriri haud debere exiſti-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

exiſtimaui. at, ſimul ac læsêre, nihil ſenectâ tardatus, exercitum in eos duxi, cùm tamen mihi leges iam militiæ dediſſent vacationem. Hæc cùm ita ſint, nonne præ cæteris dignus eſſe honore videor, quem & ſubditi mitem, & hostes mirè experti ſunt formidabilem; quíque inſuper philoſophiam, diuinam veſtram ſobolem, perquàm reuerenter colui?

Quæ cùm dixiſſet Traianus, præ cæteris illi omnibus clementiæ adiudicata laus eſt, ipsâque re apparuit, maximè hanc virtutem diis eſſe gratam. Vt verò Marcus orſus eſt loqui, Silenus ſubmiſſim ad Bacchum, Audiamus, ait, Stoicum iſtum. Quidnam tandem

idem nobis proferet è paradoxis iſtis, & portentoſis opinionibus? Ille ad Iouem oculis ádque deos verſis,

Mihi, inquit, Iupiter, vosque dii, nihil verbis, aut contentione eſt opus. Etenim ſi facta mea neſciretis, ſanè vos ea ex me diſcere oporteret. nunc, quoniam nota hæc vobis ſunt, neque fugere vos quidquam poteſt; vos mihi id, quod meritus videbor, tribuite. *Marci Antonini verba.*

Igitur Marcus, cùm cætera eſſe homo admirádus, tum verò maximè ſapere cenſebatur, quippe qui nouiſſet

Vbi vel tacere, vel decorum ſit loqui.

Poſt hunc Conſtantino facta loquendi copia eſt. Atque ille initio quidem plenus op-

timæ

timæ ſpei ad certandum proceſſit, at poſt, vt aliorum ingentia facta conſiderauit, ſua eſſe didicit oppidò parua. Etenim (ſi dicere, quod res eſt, decet) duos interemit tyrannos, vnum quidem imbellem atque effœminatum, alterum verò fortunæ vexatum acerbitate, & inſuper fractum ſenectâ, vtrumque verò diis hominibusq. inuiſum. Nam de barbaris quidem, riſu digna erant, quæ egerat. Stipendia enim illis, quaſi tributa, pependit, & luxui fuit propior. Is igitur procul à diis, in limine ſtabat ipſius Lunæ. Huius enim ille amore tenebatur, eamque defixis aſpectans oculis, de victoriâ haud

ſolicitus erat. Quoniam tamen & ipſi dicendum aliquid fuit,

His ego rebus, inquit, *omnes iſtos antecello: Alexandrum quidem iſtum, quòd cum Romanis, Germanisque, & Scythis, non autem hercule cum barbaris Aſianis, bella geſſi: Cæſarem autem, atque Octauium, quòd non, vt illi, in ciues probos bonosque, per diſſidia inteſtina, ſed aduerſus impuriſſimos peſſimosque tyrannos arma ſumpſi. Nam Traiano me quidem res hæ, quas aduerſus illos ipſos tyrannos feliciter geſſi, iure fecerint clariorem. Quòd autẽ armis eam recepi regionem, quam ille ceperat priùs, eâ re meritò par illi poſſem videri, ni maius eſſet, quæ amiſeris, recipere, quàm quæ parta nun-*

Conſtãtini oratio.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

ta nunquam ſunt, quærere. Marcus verò, cùm nihil pro ſeſe dicat, nobis vniuerſis primas cedit.

Ibi Silenus, quid, inquit, an tu Adonidis hortulos, Cõſtantine, ceu res *veras atque ſolidas* nobis obtrudis? At quinam ſunt illi, inquit, quos appellas Adonidis hortulos? Hi nempe (ait Silenus) quos Veneris marito mulieres inſtruũt ingeſtâ in teſtas leui terrâ, vti oluſcula ſurgant, quæ vbi breue tempus floruêre, ſtatim marceſcunt. His dictis Conſtantinus erubuit. quippe res ſuas planè eſſe huiuſmodi agnouit. Demũ, cùm ſilentium eſſet, alii quidem exſpectare velle videbãtur, cuinam dii ſuffragiis ſuis

primas

primas darent. nonnulli autẽ ſic exiſtimabãt, conſilia cuiuſque in apertum eſſe proferenda. non enim æquum eſſe, vti iudicium ex factis tantùm fieret, quorum maximam partem ſibi fortuna vindicare poſſet. coram enim adſtabat ea diua, & omnes ingenti clamore incuſabat, excepto ſolo Auguſto. hunc enim rectè ſemper dona ſua æſtimaſſe perhibebat. Viſum eſt igitur diis hanc quoque rem Mercurio committere. Ac primùm quidem iuſſerũt, vti ex Alexandro exquireret, quidnã eſſe duxiſſet optimũ, quâve ſpe, ea omnia feciſſet tuliſſetque, quæ fecerat, quæque tulerat. Ille ait, propo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

ſitum ſibi fuiſſe, cuncta perdomare. Tum Mercurius, an igitur, inquit, hoc te feciſſe autumas? Sanè verò, ait Alexander. Inter hæc Silenus cum mordaci cachinno, At domuerunt te non ſemel, inquit, noſtræ filiæ. vites autem intelligi voluit, atque Alexandrum, hominem ebrioſum, & vini amantē notabat. Huic Alexander (quippe adhuc plenus erat Peripateticorum captionibus) non hoc, inquit, egi, vti res inanimas, cum quibus nullſum mihi certamen fuit, ſed vti omne hominum, atque omne ferarum vincerem genus. Tum Silenus, miranti ſimilis, iocosè admodum, oh, oh, inquit, dialecticorum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

corum verſutias! tu verò vtrū inter inanima te, an animata inter & viuentia pones? Ille, veluti indignatus, Bona verba, inquit. eâ enim animi magnitudine ſum, vti deum fieri me poſſe, imò vti iam eſſe, credam. Atqui, inquit Silenus, ſæpe te ipſo minor fuiſti, cùm iræ animum, aut ægritudini, aut ſimili ſummitteres affectui. Imò, inquit Alexander, maiorem ſe ipſo, minoremq. fieri, æquiuocè de vno eodēque dicitur. ego verò, vt me aduerſus alios geſſerim, narro. Papæ, ait Silenus, quæ hæc dialectica eſt! vt tu doctè noſtra ſophiſmata refellis! Cæterùm, cùm in India vulnerareris, & tibi Peuceſtes circumfuſus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

fuſus eſſet, tuque, animam ſingultans, vrbe educerêris, vtrúmne victus tunc ab illo abiiſti, qui hoc tibi vulnus inflixerat, an verò & illum quoque viciſti? Sanè, inquit, non illum modò, ſed ipſam quoque deuici vrbem. Haud tu quidem, bone vir, inquit Silenus. Etenim iacebas, vti Homericus Hector, viribus atq. animâ prope defectus, cæteri pugnabant, vincebantque. Nempe, me duce, inquit Alexander. cui Silenus, Et quo modo, inquit, ſequi te potuêre, quem penè mors occupauerat. Dein iſta Euripidis cecinit,

Næ noſtra morem Græcia vſurpat malum,

Ex

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

Ex hoſte ponit cùm trophæa exercitus.

t Bacchus, deſine, inquit, nî pater, iſtiuſmodi ſermoum, ne ſic te ille, vt Clytum, xcipiat. At Alexander eruuit, oculoſque eius lachrynæ turbârunt, neque quicuam dixit. Atque hic finis lius ſermonis fuit. Mercuius dein Cæſarem interrogauit, &, Tibi verò, inquit, Cæſar, quid in omni vitâ propoſitum fuit? Vti primus, inquit, inter ciues meos forem, neque cuiquam aut eſſem, aut haberer ſecundus. Atqui verò, inquit Mercurius, nimis hoc obſcurum eſt. vtrum enim ſapientiæ in ſtudiis, an dicendi in facultate, an in

bel-

bellicâ arte, an denique in reip. adminiſtratione *hoc eſſe poſitum exiſtimaſti?* Maximè voluiſſem, ait Cæſar, omnibus rebus omnes antecellere. Verùm quia hoc non poterã, illud operam dedi, vti inter meos ciues plurimum potentiæ mihi eſſet. Quid? inquit Silenus. túne multùm apud eos valuiſti? cui ille, omninò, ait; imperium enim in eos tenui. Es tu quiden illud aſſecutus, inquit Silenus; ſed aſſequi beneuolentiam eorũ haud potuiſti, etiamſi, tanquam in fabulâ, aut in ſcenâ, ſummam ſimulares humanitatem, cunctisque in ſeruile obſequium te ſummitteres. Annon igitur populo, inquit,

carus fuiſſe videor, qui *percuſſores meos* Brutũ atq. Caſsium ſit perſecutus? Sanè, inquit Silenus, non hoc idcirco factum eſt, quia occiderant te illi (ob hanc enim cauſam conſulatus illis vnanimi delatus eſt conſenſu) verùm quia pecuniæ facta ſpes erat. Etenim, ſimul ac de teſtamento tuo intellexiſſent, non mediocrem indignationi ſuæ ſcriptam videbant mercedem. Iam hic quoque ſermo finem repererat, cùm Mercurius iterũ Auguſtum pupugit, &, Tu verò, inquit, non dices nobis, quid eſſe pulcherrimum duxeris? cui ille, Pulchrè, inquit, imperare. Ergo, inquit Silenus, quid ſit iſtud tuum pulchrè,

chrè, expone nobis, Auguſte. nam & peſſimus quiſque hoc dixerit. Itaque Dionyſius quoque ſuâ opinione pulchrè imperitabat, &, qui illo impurior fuit, Agathocles. Tum ille, Vtique meminiſtis, inquit, cùm nepotem meum à me dimitterem, orauiſſe me vos, vti Cæſaris fidentiam, Pompeii acrem animi vim, meam autem illi daretis fortunam. Inter hæc Silenus, Iſte verò, inquit, pupparum effictor, multa nobis deorum tutelariũ ſimulacra congeſſit. Vnde tu, ait Auguſtus, iſtud iocoſum nomen mihi das? Quid verò, inquit Silenus, annon, ſicuti illi nymphas, ita tu nobis, Auguſte, effinxiſti

ſti

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

ſti deos? quorum vnus, ecce, etiam Cæſar iſte eſt. Igitur Octauius, velut oculos præ pudore attollere veritus, conticuit. Mox Mercurius in Traianum intuens, Tibi verò, inquit, quid conſilii fuit, cùm ea gereres, quæ geſſiſti? Ego, inquit ille, eadem omnia, quæ Alexander, ſed moderatiùs, appetii. Imò tu hercle, inquit Silenus, ab iis affectibus victus es, qui ſunt multò ignobiliores. illum enim ira plerumque, te verò fœda & pudenda voluptas ſuperauit. Quin tu, Silene, in malam rem abi, ait Bacchus. ita cunctos derides, neque permittis cuiquam, vti pro ſe dicat. Verùm tu par-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

ce in illos probra iactare, & quî Marcum nunc culpes, etiam atque etiam vide. certè enim, vt cum Simonide loquar, hic mihi videtur totus quadratus, & omni maior reprehenſione. Demum Mercurius Marcum intuens, Tu verò, inquit, cum ſuperbiâ tuâ, dic, quem eſſe vitæ finem optimum duxeris? Ille leniter, & modeſtè, deos, inquit, imitari. Statim hoc reſponſum *dii* non ab degeneri mente profectum, ſed quouis eſſe precio dignum cenſuêre. Quin ipſe quoque Mercurius nihil iam quicquam moliri voluit. quippe credebat Marcum, vti ſemel cœperat, ita porrò reſponſurum. Et cæteris quidem

dem diis ita viſum fuit. Solus autem Silenus, At ego, inquit (ita me Bacchus amet) non feram hunc ſophiſtam. *Etenim ſi ita res eſt*, cur tu igitur, inquit, edebas, bibebasque, non, vti nos *cæteri dii*, ambroſiam & nectar, ſed panem & vinũ? Ego verò, inquit Marcus, non ob hanc cauſam edi bibique, quòd deos eâ re imitari me conſiderem, ſed vti corpus alerem. credebam enim (fortaſſe falsò) etiam veſtra corpora debere è ſuffitibus nutriri. Haud igitur iſtis rebus vos ego, ſed animo imitandos duxi. Ibi ceſſans aliquantiſper Silenus (haud enim ignaui pugilis ictum ſenſerat) fortaſſe tu, inquit, non ineptè iſtud

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

dixiſti. cæterùm illud mihi ediſſere, quâ in re eſſe poſitam duxeris deorum imitationem? Nempe in eo, inquit Marcus, ſi quàm pauciſſimis indigerem, plurimis autem benefacerem. Nullâ ne igitur re, inquit Silenus, indiguiſti? Ego quidem, inquit Marcus, nullâ: at fortaſſe corpus hoc meum minutis quibuſdam. Cùm etiã hoc cordatè dixiſſe Marcus videretur, hæſit tandem Silenus, & alia quædam inſectatus eſt, quæ ad vxorem eius, & ad filium pertinebant. nam neq. rectè hîc Marcum, neque pro bono feciſſe exiſtimabat, cùm illam quidem heroinarum *dearumque* adſcripſiſſet numero, huic
verò

verò imperium commiſiſſet.

At ego, inquit Marcus, *etiam hîc deos imitatus ſum. Homeri enim iſtud dictum, quod de vxore eſt, ſequebar,*

——Quiſquis ſapiénsve, bonúsve eſt,
Curat amatque ſuam, quantum pote.

Iam de filio, Iouis ſententiam in animo habebam. Etenim Martem vbi obiurgat, Iam pridem, *inquit,* fulmine te percuſſiſſem, ni te, quòd natus ex me es, diligerem. *Adde, quòd nunquam putaueram ita fore peruerſum filium meum. Quòd ſi iuuentus, cuius eſt mira in vtramlibet partem propenſio, ad deteriora inclinauit, ſanè non ego prauo iam tum homini imperium tradidi, ſed vti-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

que is rei euentus fuit, vti malus ſit factus poſtquam illud acceperat. Igitur, de vxore quod ais, id Achillis eſt exemplo à me factũ. quod in filium miti ſui animo, ad eam rem ſummus mihi præiuit Iupiter. Quanquam profectò nihil hîc præter morem etiam cæterorum feci. nam & filiis leges ius dant ſucceſſionis, & hæc cunctis ſumma voti eſt, vti hærede filio decedant. Vxori autem non ego primus, ſed poſt alios multos, diuinos honores tribui. Nam vti tute his rebus author ſis, fortaſſe ineptum ſit. At, quæ vulgò aliis præſtantur, ea coniunctiſſimis negare, propè iniquum eſt. Verùm ego, Iupiter, vosque dii cæteri, neſciebã longius me, quàm decet, prouectum eſſe. non enim
apud

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

apud ignaros verba pro me facio. Quare vos ardori meo ignoſcite.

Finitâ hâc oratione, Conſtantinū ſic interrogauit Mercurius, Tu verò quidnam eſſe pulcrum exiſtimaſti? Ille, Multas, inquit, opes quærere, multaq; elargiri, ac ſuis pariter, & amicorum inſeruire deſideriis. Igitur Silenus effuſiſſimum cachinnum ſuſtulit, &, an tu *olim*, inquit, cùm *auariſſimus* eſſe menſarius velles, non animaduertiſti te coqui cuiuſdam, & fucatricis egiſſe vitam? indicabat quidem hoc dudum cæſaries tua, & facies, at nunc quoque illud arguit hæc, *quam protuliſti*, ſententia. Atque hunc quidem Silenus ſic ſatis acriter tetigit. Dein

dii, facto ſilentio, clanculum inter ſeſe ſuffragia tulêre; multaque Marco data ſunt. Iupiter autem, poſtquam ſecretò cum patre aliquot verba commutaſſet, Mercurio imperat, vti *ſenatus ſententiam* palam prædicet. Is hoc pacto prædicauit:

Vos, quotquot ad hoc certamen veniſtis, ſcitote *leges apud nos & decreta huiuſcemodi eſſe, vti & victor gaudeat, &, qui victus eſt, non queratur. Igitur ite quò libitum animo eſt, ſub deorum* tutela atque *ductu in poſterum victuri. Vnuſquiſque autem præſidem ſibi aliquem ducemque eligat.*

Poſt hoc edictum, Alexander quidem ad Herculem

accur-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

accurrit, Octauius verò ad
Apollinem. Ioui autem at-
que Saturno arctè Marcus ad-
hæſit. Cæſarem errantem
multùm, & hac illac circum-
curſantem, cum quâdam mi-
ſeratione maximus Mars, at-
que Venus ad ſeſe vocauerunt.
Traianus ad Alexandrum
properauit, tanquam illi aſſeſ-
ſurus. Verùm Conſtantinus,
cùm inter deos nullum repe-
riret vitæ ſuæ exemplar, forte
in propinquo diuam Molli-
ciem conſpexit, & ad eam ſe
contulit. Hæc eum ſinu le-
niter excepit, brachiisq. am-
plexa eſt, ac dein pictis peplis
ornatum cultumque, ad *ſoro-
rem ſuam* Luxuriam deduxit.
Quo in loco ille etiam filium

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

ſuum reperit morantem, omnibusque hæc denuntiantem, Quiſquis mulierum corruptor, quiſquis homicida eſt, quiſquis piaculo aut execrando ſcelere ſe obſtrinxit, fidenter huc adito Etenim, ſimul atque hâc aquâ ablutus fuerit, illico eum ego purum reddam. Quòd ſi iiſdem rurſus ſe flagitiis contaminârit, efficiam vti tunſo pectore & capite percuſſo, expietur. *Conſtantinus* hanc à ſe repertam *diuam* mirè lætatus eſt, atque vnâ *cum illá* eduxit è deorum cœtu liberos ſuos. Mox dii impietatis vindices malè & illum, & filios multauêre, cognatorumq. ſanguinem, *quem per ſummum ſcelus fuderant, iuſtis*

Verba abominanda impietatis plena, & pagano digna homine.

pœnis

pœnis vlti ſunt. donec tandē Iupiter, Claudii & Conſtantii cauſâ, malorum illis aliquam requiem conceſſit. Poſtremò ad me *conuerſus* Mercurius, Tibi verò, inquit, hoc dedi, vti Solem agnoſceres patrē. cuius tu præcepta ſequere, atque ita te para, vti is perfugium tibi tutusque portus in omni vitâ ſit. pòſt autem, vbi emigrandum illinc erit, plenus bonæ ſpei, hunc tibi deum fac propitium viæ ducem.

FINIS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

ΙΟΥΛΙΑΝΟΥ

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ

Καίσαρες.

ΕΠΕΙΔῊ δίδωσιν ὁ θεὸς παίζειν (ἔστι γὰρ Κρόνια) γελοῖον δὲ οὐδὲν, οὐδὲ τερπνὸν οἶδ' ἐγὼ, τὸ μὴ καταγέλαστα φράσαι, φροντίδος εἶναι ἄξιον ἔοικεν, ὦ φιλότης. Εἶτά τις οὕτω παχύς ἐστι καὶ ἀρχαῖος, ὦ Καῖσαρ, ὥστε καὶ παίζειν πεφροντισμένα; Ἐγὼ δὲ ᾤμην τὴν παιδιὰν, ἄνεσίν τε εἶναι τῆς ψυχῆς, καὶ ἀνάπαυσιν τῶν φροντίδων. Ὀρθῶς γε σὺ τοῦτο ὑπολαμβάνεις. ἀλλ' ἐμοὶ δὲ οὐ ταύτῃ ἔοικεν ἀπαντᾷν τὸ χρῆμα· πέφυκα γὰρ οὐδαμῶς ἐπιτήδειος οὔτε σκώπτειν, οὔτε παρῳδεῖν, οὔτε γελοιάζειν. ἐπεὶ δὲ χρὴ τῷ νόμῳ πείθεσθαι τοῦ θεοῦ, βούλει σοι ἐν παιδιᾶς μέρει μῦθον διεξέλθω, πολλὰ ἴσως ἔχοντα ἀκοῆς ἄξια; Λέγοις ἂν καὶ μάλα ἀσμένῳ, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς οὐκ ἀτιμάζω τοὺς μύθους, οὐδὲ παντάπασιν ἐξελαύνω τοὺς ὀρθῶς ἔχοντας, ἀκόλουθα σοί γε, καὶ φίλα τῷ σῷ,

μᾶλλον δὲ τῷ κοινῷ Πλάτωνι διανοούμενος, ἐπεὶ καὶ αὐτῷ πολλὰ ἐν μύθοις ἐσπούδασται. Λέγεις ναὶ μὰ Δία ταῦτα ἀληθῆ. Τίς δὲ καὶ ποδαπὸς ὁ μῦθος; οὐ τῶν παλαιῶν τις, ὁποίους Αἴσωπος ἐποίησεν, ἀλλ' εἴτε πλάσμα λέγοις Ερμοῦ· πεπυσμένος γὰρ ἐκεῖθεν σοὶ φράσω· ὃ εἴτε ἀληθὲς οὕτως ἔχει, εἴτε μίξις τίς ἐστιν ἀμφοῖν ἀληθοῦς καὶ ψεύδους, αὐτὸ ἐπιδείξει τὸ πρᾶγμα. Τουτὶ μὲν οὖν ἤδη μυθικῶς ἅμα καὶ ῥητορικῶς ἐξείργασταί σοι τὸ προοίμιον· ἀλλά μοι τὸν λόγον αὐτὸν ὁποῖός ποτε ἐστὶν, ἤδη διέξελθε. Μανθάνοις ἄν. Θύων ὁ Ρωμύλος τὰ Κρόνια, πάντας ἐκάλει τοὺς θεοὺς, καὶ δὴ καὶ αὐτοὺς τοὺς Καίσαρας. Κλῖναι δὲ ἐτύγχανον παρεσκευασμέναι, τοῖς μὲν θεοῖς ἄνω, κατ' αὐτὸ, φασὶν, οὐρανοῦ τὸ μετέωρον.

Οὐλυμπόνδ', ὅθι φασὶ θεῶν ἕδος ἀσφαλὲς αἰεί.

Λέγεται γὰρ μεθ' Ηρακλέα παρελθεῖν ἐκεῖσε καὶ ὁ Κυρῖνος, ᾧ δὴ χρὴ καλεῖν αὐτὸν ὀνόματι τῇ θείᾳ πειθομένους φήμῃ. Τοῖς μὲν οὖν θεοῖς, ἐκεῖσε παρεσκεύαστο τὸ συμπόσιον. Υπ' αὐτὴν δὲ τὴν Σελήνην, ἐπὶ μετεώρου τοῦ ἀέρος, ἐδέδοκτο τοὺς Καίσαρας δειπνεῖν. Ανεῖχε δὲ αὐτοὺς, ἥτε τῶν σωμά-

ν κουφότης, ὥσπερ ἐ. ὑγχαιον ἡ ιφιεσμέ-
ι, καὶ ἡ περιφορὰ τῆς σελήνης. Κλῖναι μὲν
ν ἔκειντο τέτταρες, εὐπρεπεῖς τοῖς με-
ίστοις θεοῖς. ἐβένου μὲν οὖν ἦν ἡ τοῦ Κρό-
ου στιλβούσης, καὶ πολλὴν ἐν τῷ μέλανι τὴν
είαν αὐγὴν κρυπτούσης, ὥστε οὐδεὶς οἷός τε
ῦ ἀντιβλέπειν. Επασχε δὲ τοῦτο πρὸς
ὴν ἔβενον ἐκείνην τὰ ὄμματα δι' ὑπερβο-
ὴν τῆς λαμπηδόνος, ὅπερ οἶμαι πρὸς
λιον, ὅταν αὐτοῦ τῷ δίσκῳ τις ἀτενέστερον
ροσβλέπει. Η δὲ τοῦ Διός, ἦν ἀργύρου
μὲν στιλπνοτέρα, χρυσίου δὲ λευκοτέρα· τοῦ-
ο, εἴτε ἤλεκτρον χρὴ καλεῖν, εἴτε ἄλλό τι
έγειν, οὐ σφόδρα ἐκ τῶν μεταλλευο-
μένων εἶχέ μοι γνωρίμως ὁ Ερμῆς φρά-
ται. Χρυσοθρόνω δὲ παρ' ἑκάτερον ἐκα-
θεζέτην, ἥτε μήτηρ, καὶ ἡ θυγάτηρ, Ηρα
μὲν, παρὰ τὸν Διά, Ρέα δὲ, παρὰ τὸν Κρό-
ον. Τὸ δὲ τῶν θεῶν κάλλος, οὐδὲ ἐκεῖνος
ξήει τῷ λόγῳ, μεῖζον εἶναι λέγων αὐτὸ,
καὶ νῷ θεατὸν, ἀκοῇ δὲ καὶ ῥήμασιν οὔτε
προσιέναι ῥᾴδιον, οὔτε παραδειχθῆναι
δυνατόν. Οὐκ οὕτω τις ἔσται (κἂν ἐπαι ῆ-
ται) μεγαλόφωνος, ὥστε τὸ μέγεθος
ἐκεῖνο φράσαι τοῦ κάλλους, ὁπόσον ἐπι-

πρέ-

πρέπει τῇ τῶν θεῶν ὄψει. Παρεσκεύαστο δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς, ἑκάστῳ θρόνος ἢ κλίνη κατὰ πρεσβείαν. Ἤριζε δὲ οὐδείς, ἀλλ' ὥσπερ Ὅμηρος ὀρθῶς ποιῶν ἔφη, δοκεῖ μοι παρὰ τῶν Μουσῶν αὐτῶν ἀκηκοώς, ἔχει ἕκαστος τῶν θεῶν θρόνον, ἐφ' οὗ πάντως αὐτῷ θέμις καθῆσθαι στερεῶς καὶ ἀμετακινήτως· ἐπεὶ καὶ πρὸς τὴν παρουσίαν τοῦ πατρὸς ἐξανιστάμενοι, ταράττουσι οὐδαμῶς τὰς καθέδρας, οὐδὲ μεταβαίνουσιν, οὐδὲ ὑφαρπάζουσιν ὑπ' ἀλλήλων· γνωρίζει δὲ ἕκαστος τὸ προσῆκον αὐτῷ. Πάντων δ' οὖν τῶν θεῶν κύκλῳ καθημένων, ὁ Σειληνὸς ἐρωτικῶς ἔχειν δοκῶν μοι τοῦ Διονυσίου καλοῦ καὶ νέου, καὶ τῷ πατρὶ τῷ Διῒ παραπλησίου, πλησίον αὐτοῦ, τροφεύς τις οἷα καὶ παιδαγωγὸς, καθῆστο, τά τε ἄλλα φιλοπαίγμονα, καὶ φιλογέλωτα, καὶ χαριτοδότην ὄντα τὸν θεὸν εὐφραίνων, καὶ δὴ καὶ τῷ σκώπτειν τὰ πολλὰ καὶ γελοιάζειν. Ὡς δὲ καὶ τὸ τῶν Καισάρων συνεκροτεῖτο συμπόσιον, εἰσῄει πρῶτος Ἰούλιος Καῖσαρ, ὑπὸ φιλοτιμίας αὐτῷ βουλόμενος ἐρίσαι τῷ Διῒ περὶ τῆς μοναρχίας. εἰς ὃν ὁ Σειληνὸς βλέψας, ὅρα, εἶπεν,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

εἶπεν, ὦ Ζεῦ, μή σε ὁ ἀνὴρ οὗτος ὑπὸ φιλαρχίας ἀφελέσθαι καὶ τὴν βασιλείαν διανοηθείη. καὶ γὰρ ὡς ὁρᾷς ἐστὶ μέγας καὶ καλὸς, ἔοικε γοῦν εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο, τὰ γοῦν περὶ τὴν κεφαλὴν ἐστὶ προσόμοιος. Παίζοντος ἔτι ταῦτα τοῦ Σειληνοῦ, καὶ τῶν θεῶν οὐ σφόδρα προσεχόντων αὐτῷ, Ὀκταβιανὸς ἐπεισέρχεται, πολλὰ ἀμείβων, ὥσπερ οἱ χαμαιλέοντες, χρώματα, καὶ νῦν μὲν ὠχριῶν, αὖθις δὲ ἐρυθρὸς γινόμενος, εἶτα μέλας, καὶ ζοφώδης, καὶ συννεφὴς, ἀνίετο δὲ αὖθις εἰς ἀφροδίτην, καὶ χάριτας. Εἶναι δὲ ἤθελε τὰς βολὰς τῶν ὀμμάτων, ὁποῖός ἐστιν ὁ μέγας ἥλιος. οὐδένα γὰρ οἱ τῶν πάντων ἀντιβλέπειν ἠξίου. Καὶ ὁ Σειληνὸς, Βαβαὶ, ἔφη, τοῦ παντοδαποῦ τούτου θηρίου, τί πότ᾽ ἄρα δεινὸν ἡμᾶς ἐργάσεται; Παῦσαι, εἶπεν, ληρῶν, ὁ Ἀπόλλων· ἐγὼ γὰρ αὐτὸν τουτῳὶ Ζήνωνι παραδοὺς, αὐτίκα ὑμῖν ἀποφανῶ χρυσὸν ἀκήρατον. ἀλλ᾽ ἴθι εἶπεν, ὦ Ζήνων, ἐπιμελήθητι τοῦ μοι θρέμματος· ὁ δὲ ὑπακούσας, εἶτα ἐπᾴσας αὐτῷ μικρὰ τῶν δογμάτων, ὥσπερ οἱ τὰς Ζαμόλξιδος ἐπῳδὰς θρυλλοῦντες, ἀπέφηνεν ἄνδρα ἔμφρονα καὶ σώφρονα. Τρίτος

ἐπεισέ-

ἐπεισῆλθε μὲν αὖθις Τιβέριος, σεμνὸς τὰ πρόσωπα καὶ βλοσυρὸς, σῶφρόν τι ἅμα καὶ πολεμικὸν βλέπων. Ἐπιστραφέντος δὲ πρὸς τὴν καθέδραν, ὤφθησαν ὠτειλαὶ κατὰ τὸν νῶτον μυρίαι, καυτῆρές τινες, καὶ ξέσματα, καὶ πληγαὶ χαλεπαὶ, καὶ μώλωπες, ὑπὸ τῆς ἀκολασίας καὶ ὠμότητος ψῶραί τινες, καὶ λιχῆνες οἷον ἐγκεκαυμέναι. Εἶτα ὁ Σειληνός·

Ἀλλοῖός μοι ξεῖνε φάνης νέον, ἢ τὸ πάροιθεν,

εἰπὼν, ἔδοξεν αὐτοῦ φαίνεσθαι σπουδαιότερος. Καὶ ὁ Διόνυσος, τί δῆτα, εἶπεν, ὦ παππίδιον, σπουδάζεις; καὶ ὃς, ἐξέπληξέ με ὁ γέρων οὑτοσὶ, ὁ Σάτυρος ἔφη, καὶ πεποίηκεν λαθόμενον ἐμαυτοῦ, τὰς Ὁμηρικὰς προβάλλεσθαι Μούσας. ἀλλά σε, εἶπεν, ἕλξει τοῦ ὠτὸς· λέγεται γὰρ αὐτὸς καὶ γραμματιστήν τινα τοῦτο ἐργάσασθαι. οἰμώζων μὲν οὖν, εἶπεν, ἐν μονήρει νησιδίῳ (τὰς Καπρέας αἰνιττόμενος) τὸν ἄθλιον ἁλιέα ψηχέτω. Ταῦτα ἔτι παιζόντων αὐτῶν, μετεισέρχεται θηρίον πονηρόν· εἶτα οἱ θεοὶ πάντες ἀπέστρεψαν τὰ ὄμματα· κᾆτα αὐτὸν μὲν ἡ Δίκη δίδωσι ταῖς ποιναῖς. αἱ δὲ ἔρριψαν εἰς τάρταρον· ὅθεν οὐκ ἔσχεν ὁ Σειληνὸς ὑπὲρ αὐτοῦ φράσαι. Τοῦ Κλαυδίου δὲ ἐπεισελθόντος ὁ Σειληνὸς ἄρχεται τοὺς Ἀρι-

στοφάνους

φάνους ἱππέας ᾄδειν ἀντὶ τοῦ δήμου· κολακεύων δῆθεν τὸν Κλαύδιον· εἶτα πρὸς τὸν Κυρῖνον ἀπιδών, ἀδικεῖς, εἶπεν, ὦ Κυρῖνε, τὸν ἀπόγονον ἄγων εἰς τὸ συμπόσιον, δίχα τῶν ἀπελευθέρων Ναρκίσσου καὶ Πάλλαντος. Ἀλλ' ἴθι, εἶπε, πέμψον ἐπ' ἐκείνους, εἰ βούλει δὲ καὶ τὴν γαμετὴν Μεσσαλῖναν. ἔστι γὰρ ἐκείνων δίχα, τουτὶ τῆς τραγῳδίας τὸ δορυφόρημα, μικροῦ δέω φάναι, καὶ ἄψυχον. Ἐπεισέρχεται λέγοντι τῷ Σειληνῷ Νέρων μετὰ τῆς κιθάρας καὶ τῆς δάφνης. εἶτα ἀποβλέψας ἐκεῖνος πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα, οὗτος, εἶπεν, ἐπὶ σὲ παρασκευάζεται. καὶ ὁ βασιλεὺς Ἀπόλλων, Ἀλλ' ἔγωγε αὐτόν, εἶπεν, ἀποστεφανώσω ταχέως, ὅτι με μὴ πάντα μιμεῖται, μηδὲ ἐν οἷς με μιμεῖται γίνεταί μου μιμητὴς, δίκαιος· ἀποστεφανούμενον δὲ αὐτὸν ὁ Κωκυτὸς εὐθέως ἥρπασεν. Ἐπὶ τούτῳ δὲ πολλοὶ καὶ παντοδαποὶ συνέδραμον, Βίνδικες, Γάλβαι, Ὄθωνες, Βιτέλλιοι. καὶ ὁ Σειληνὸς, τούτων, εἶπε, τῶν μονάρχων τὸν δῆμον πόθεν ἐξεύρατε, ὦ θεοί; τυφούμεθα γοῦν ὑπὸ τοῦ καπνοῦ, φείδεται γὰρ οὐδὲ τῶν ἀναγκαιοτέρων ταυτὶ τὰ θηρία. καὶ ὁ Ζεὺς ἀπιδὼν πρὸς τὸν ἀδελ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

φον αὐτοῦ Σάραπιν, καὶ τὸν Οὐεσπασιανὸν δείξας, πέμπε, εἶπε, τὸ σμικρὸν ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου ταχέως, ἵνα τὴν φλόγα ταύτην κατασβέσαι. τῶν παίδων δὲ, τὸν πρεσβύτερον μὲν, παίζειν κέλευε μετὰ τῆς Ἀφροδίτης τῆς πανδήμου· τὸν νεώτερον δὲ, τῷ Σικελικῷ θηρίῳ παραπλησίως κλοιῷ δῆσον. Παρῆλθεν ἐπὶ τούτοις γέρων ὀφθῆναι καλὸς (λάμπει γὰρ ἔστιν ὅτε καὶ ἐν τῷ γήρᾳ τὸ κάλλος) ἐντυχεῖν πρᾳότατος, χρηματίσαι δικαιότατος. ᾐδέσθη τοῦτον ὁ Σειληνὸς καὶ ἀπεσιώπησεν· εἶτα ὁ Ἑρμῆς, ὑπὲρ δὲ τούτου, εἶπεν, οὐδὲν ἡμῖν λέγεις; ναὶ μὰ Δία, ἔφη, μέμφομαι γὰρ ὑμᾶς τῆς ἀνισότητος. τῷ γὰρ φονικῷ θηρίῳ τρεῖς πέντε νείμαντες ἐνιαυτοὺς, ἕνα μόλις ἐδώκατε τούτῳ βασιλεῦσαι. Ἀλλὰ μὴ μέμφου, εἶπεν ὁ Ζεύς· εἰσάξω γὰρ ἐπὶ τούτῳ πολλοὺς καὶ ἀγαθούς. Εὐθέως οὖν, ὁ Τραϊανὸς εἰσήρχετο, φέρων ἐπὶ τῶν ὤμων τὰ τρόπαια, τό, τε Γετικὸν, καὶ Παρθικόν. Ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ Σειληνὸς ἔφη, λανθάνειν τε ἅμα καὶ ἀκούεσθαι βουλόμενος, ὥρα νῦν τῷ δεσπότῃ Διῒ σκοπεῖν ὅπως ὁ Γανυμήδης αὐτῷ φρουρήσεται. μετὰ τοῦτον ἐπεισέρχεται, βαθεῖαν ἔχων

ὑπήνην

ῆκεν ἀνὴρ σοβαρὸς, τά, τε ἄλλα καὶ δὴ καὶ
μουσικὴν ἐργαζόμενος, ἔς τε τὸν οὐρανὸν
ἀφορῶν πολλάκις, καὶ πολυπραγμονῶν
τὰ ἀπόρρητα. Τοῦτον ἰδὼν ὁ Σειληνὸς ἔφη, τί
ὑμῖν οὗτος ὁ σοφιστὴς δοκεῖ; μῶν Ἀντίνοον
ἐνθάδε περισκοπεῖ; φρασάτω τις αὐτῷ μὴ
παρεῖναι τὸ μειράκιον ἐνθάδε, καὶ παυσά-
τω τοῦ λήρου, καὶ τῆς φλυαρίας αὐτόν. Ἐπὶ
τούτοις ἀνὴρ εἰσέρχεται σώφρων, οὐ τὰ εἰς
Ἀφροδίτην, ἀλλὰ τὰ εἰς τὴν πολιτείαν.
ἰδὼν αὐτὸν ὁ Σειληνὸς ἔφη, Βαβαὶ τῆς μι-
κρολογίας, εἷς εἶναί μοι δοκεῖ τῶν διαπριόν-
των τὸ κύμινον ὁ πρεσβύτης οὗτος. ἐπεισελ-
θούσης δὲ αὐτῷ τῆς τῶν ἀδελφῶν ξυνω-
ρίδος, Μάρκου καὶ Λουκίου, δεινῶς ὁ Σει-
ληνὸς συνεστάλη. παίζειν γὰρ οὐκ εἶχεν,
οὐδὲ ἐπισκώπτειν, μάλιστα δὲ τὸν Βῆρον, καί
οι καὶ τούτου τὰ περὶ τὸν υἱὸν, καὶ τὴν
γυναῖκα πολυπραγμονῶν ἁμαρτήματα·
τὴν μὲν, ὅτι πλέον ἢ προσῆκεν ἐπένθησεν,
ἄλλως τε οὐδὲ κοσμίαν οὖσαν, τὸν δὲ, ὅτι τὴν
ἀρχὴν συναπολλυμένην περιεῖδεν, ἔχων καὶ
ταῦτα σπουδαῖον κηδεστὴν, ὃς τῶν τε κοινῶν
ἂν προέστη κρεῖττον, καὶ δὴ καὶ τοῦ παιδὸς
αὐτοῦ βέλτιον ἂν ἐπιμελήθη, ἢ αὐτὸς αὐτοῦ.
καί

καί περ ἓν ταῦτα πολυπραγμονῶν, ἠδεῖτο τὸ μέγεθος αὐτοῦ τῆς ἀρετῆς· τὸν γε μὴν υἱέα, οὐδὲ τοῦ σκωφθῆναι νομίσας ἄξιον, ἀφῆκεν. ἔπιπτε γὰρ καὶ αὐτὸς εἰς γῆν, οὐ δυνάμενος ἵστασθαι καὶ συνομαρτεῖν τοῖς ἥρωσιν. προσέρχεται Περτίναξ, ἐν τῷ συμποσίῳ τὴν σφαγὴν ὀδυρόμενος. Η Δίκη δὲ αὐτὸν κατελεήσασα, ἀλλ' οὐ χαιρήσουσιν εἶπεν οἱ τούτων αἴτιοι, καὶ σὺ δὲ, ὦ Περτίναξ, ἠδίκεις κοινωνῶν τῆς ἐπιβουλῆς, ὅσον ἐπὶ τοῖς σκέμμασι, ἧς ὁ Μάρκου παῖς ἐπεβουλεύθη. Μετὰ τοῦτον ὁ Σέβηρος ἀνὴρ πικρίας γέμων κολαζόμενος· ὑπὲρ τούτου, εἶπεν ὁ Σειληνὸς, οὐδὲν λέγω· φοβοῦμαι γὰρ αὐτοῦ τὸ λίαν ἀπηνὲς καὶ ἀπαραίτητον. ὡς δὲ ἔμελλεν αὐτῷ τὰ παιδάρια συνιέναι, πόρρωθεν αὐτὰ διεκώλυσεν ὁ Μίνως. Επιγνοὺς δὲ σαφῶς, τὸν νεώτερον ἀφῆκε, τὸν δὲ πρεσβύτερον, τιμωρίαν ἔπεμψε τίσοντα. Μακρῖνος ἐνταῦθα σοφὸς μιαιφόνος, εἶτα τὸ ἐκ τῆς Εμέσης παιδάριον, πόρρω που τῶν ἱερῶν ἀπηλαύνετο περιβόλων. Ο γε μὴν Σύρος Αλέξανδρος ἐν ἐσχάτοις που καθῆστο, τὴν αὐτοῦ συμφορὰν ποτνιώμενος. καὶ ὁ Σειληνὸς ἐπισκώπτων αὐτῷ, ἐπεῖπεν, ὦ μω-

ὦ μωρὲ καὶ μέγα νήπιε, τηλικοῦτος ὤν, οὐκ αὐτὸς ἦρχες τῆς σεαυτοῦ, τὰ χρήματα διδοὺς τῇ μητρί, καὶ οὐκ ἐπείθης, ὅσῳ κρεῖττον ἀναλίσκειν ἦν αὐτὰ τοῖς φίλοις, ἢ θησαυρίζειν. Ἀλλ' ἔγωγε, εἶπεν ἡ Δίκη, πάντας αὐτοὺς, ὅσοι μεταίτιοι γεγόνασι τούτων, κολασθησομένους παραδώσω· καὶ οὕτως ἀνείθη τὸ μειράκιον. Ἐπὶ τούτῳ παρῆλθεν εἴσω Γαλλιῆνος μετὰ τοῦ πατρὸς, ὁ μὲν, τὰ δεσμὰ τῆς αἰχμαλωσίας ἔχων, ὁ δὲ στολῇ τε καὶ κινήσει χρώμενος μαλακωτέρᾳ, ὥσπερ αἱ γυναῖκες· καὶ ὁ Σειληνὸς πρὸς μὲν ἐκεῖνον,

Τίς οὗτος ὁ λευκολόφας
Πρόπαρ ὃς ἄγει στρατοῦ;

ἔφη. πρὸς δὲ τὸν Γαλλιῆνον,

Ὃς καὶ χρυσὸν ἔχων πάντῃ τρυφᾷ ἠΰτε κούρη.

Τοῦτον δὲ ὁ Ζεὺς εἶπε τῆς ἐκεῖσε θοίνης ἐκβῆναι. Τούτοις ἐπεισέρχεται Κλαύδιος, εἰς ὃν ἀπιδόντες οἱ θεοὶ πάντες, ἠγάσθησάν τε αὐτὸν τῆς μεγαλοψυχίας, καὶ ἐπένευσαν αὐτοῦ τῷ γένει τὴν ἀρχὴν, δίκαιον εἶναι νομίσαντες, οὕτω φιλοπάτριδος ἀνδρὸς, ἐπὶ πλεῖστον εἶναι τὸ γένος ἐν ἡγεμονίᾳ. Τούτοις ἐπεισέδραμεν Αὐρηλιανὸς, ὥσπερ ἀποδιδρά-

σκων τοὺς εἴργοντας αὐτὸν παρὰ τῷ Μίνωι· πολλαὶ γὰρ αὐτῷ συνίσταντο δίκαι τῶν ἀδίκων φόνων, καὶ ἔφευγε τὰς γραφὰς, κακῶς ἀπολογούμενος. Ἥλιος δὲ ὁ ἐμὸς δεσπότης, πρός τε τὰ ἄλλα βοηθῶν, οὐχ ἥκιστα δὲ καὶ πρὸς τοῦτο αὐτῷ συνήρατο, φράσας ἐν τοῖς θεοῖς, ἀλλ' ἀπέτισε τὴν δίκην, καὶ ἐλήλυθεν ἡ δοθεῖσα ἐν Δελφοῖς μαντεία,

Εἴκε πάθοι τάκ' ἔρεξε, δίκη τ' ἰθεῖα γένοιτο,

Τούτῳ συνέρχεται ὁ Πρόβος ἑβδομήκοντα πόλεις ἀναστησάμενος ἐν οὐδὲ ὅλοις ἐνιαυτοῖς ἑπτὰ, καὶ πολλὰ πάνυ σωφρόνως οἰκονόμησεν, ἄδικα μὲν πεπονθὼς, ὑπὸ τῶν θεῶν ἐτιμᾶτο, τά τε ἄλλα, καὶ τῷ τοὺς φονέας αὐτοῦ τὴν δίκην ἐκτίσαι. σκώπτειν δὲ ὅμως αὐτὸν ὁ μὲν Σειληνὸς ἐπειρᾶτο, καίτοι πολλῶν αὐτῷ σιωπᾶν παρακελευομένων, ἀλλ' ἐᾶτε, ἔφη, νῦν γοῦν δι' αὐτοῦ τοὺς ἑξῆς φρενωθῆναι. οὐκ οἶσθα, ὦ Πρόβε, ὅτι τὰ πικρὰ φάρμακα καταμιγνύντες οἱ ἰατροὶ τῷ μελικράτῳ προσφέρουσι; σὺ δὲ αὐστηρὸς ἦσθα λίαν, καὶ τραχὺς ἀεὶ, εἴκων δὲ οὐδαμοῦ· πέπονθας οὖν ἄδικα μὲν, εἰκότα δὲ ὅμως. Οὐ γὰρ ἔστιν, οὔτε ἵππων, οὔτε βοῶν ἄρχειν, οὔτε ἡμιόνων, ἥκιστα δὲ ἀνθρώπων,

μήτι

μήτι καὶ τῶν κεχαρισμένων αὐτοῖς συγχωροῦντα, ὥσπερ ἔσθ' ὅτε τοῖς ἀσθενοῦσιν οἱ ἰατροὶ μικρὰ ἐνδιδόασιν, ἵν' ἐν τοῖς μείζοσιν ἔχωσιν αὐτοὺς πειθομένους. Τί τοῦτο, εἶπεν ὁ Διόνυσος, ὦ παππίδιον, φιλόσοφος ἡμῖν ἀνεφάνης; Οὐ γὰρ, ὦ παῖ, ἔφη, καὶ σὺ φιλόσοφος ὑπ' ἐμοῦ γέγονας; οὐκ οἶσθα, ὅτι καὶ ὁ Σωκράτης ἐοικὼς ἐμοὶ τὰ πρωτεῖα κατὰ τὴν φιλοσοφίαν ἀπηνέγκατο τῶν καθ' ἑαυτὸν ἀνθρώπων, εἰ τῷ Δελφῷ πιστεύεις ὅτι ἐστὶν ἀψευδής; ἔα τοίνυν ἡμᾶς μὴ πάντα γελοῖα λέγειν, ἀλλὰ καὶ σπουδαῖα. ἔτι διαλεγομένων αὐτῶν πρὸς ἀλλήλους, ὁ Κάρος ἅμα τοῖς παισὶν, εἰσφέρειν βουληθεὶς εἰς τὸ συμπόσιον, ἀπελήλατο παρὰ τῆς Δίκης. καὶ ὁ Διοκλητιανὸς ἄγων μεθ' ἑαυτοῦ Μαξιμιανώ τε τὼ δύω, καὶ τὸν ἐμὸν πάππον Κωνστάντιον, ἐν κόσμῳ προῄει. εἴχοντο δὲ ἀλλήλων τὼ χεῖρε, καὶ ἐβάδιζον, οὐκ ἐξ ἴσης, ἀλλ' οἷα χορός τις ἦν περὶ αὐτὸν, τῶν μὲν ὥσπερ δορυφορούντων, καὶ προθέειν αὐτοῦ βουλομένων, τοῦ δὲ εἴργοντος. οὐδὲν γὰρ ἠξίου πλεονεκτεῖν. ὡς δὲ συνῄει, κάμνοντος ἑαυτοῦ, αὐτοῖς διδοὺς ἅπαντα ἃ ἔφερεν ἐπὶ τῶν ὤμων, αὐτὸς εὐαπόλυτος ἐβάδιζεν.

Ηγάσθησαν οἱ θεοὶ τῶν ἀνδρῶν τὴν ὁμόνοιαν, καὶ ἐπέτρεψαν αὐτοῖς περὶ πολλῶν πάνυ καθῆσθαι. Δεινῶς δὲ ὄντα τὸν Μαξιμιανὸν ἀκόλαστον, ὁ Σειληνὸς ἐπισκώπτειν μὲν οὐκ ἠξίου, τὸ δὲ τῶν βασιλέων οὐκ εἰσεδέχετο συσσίτιον. Οὐ γὰρ μόνον, τὰ εἰς Αφροδίτην ἦν παντοίως ἀσελγὴς, ἀλλὰ καὶ φιλοπράγμων, καὶ ἄπιστος, καὶ οὐ τὰ πάντα τῷ τετραχόρδῳ συνῳδῶν. ἐξήλασεν οὖν αὐτὸν ἡ Δίκη ταχέως, εἶτα ἀπῆλθεν οὐκ οἶδα ὅπη γῆς· ἐπελαθόμην γὰρ αὐτὸ παρὰ τοῦ Ερμοῦ πολυπραγμονῆσαι. Τούτῳ δὴ τῷ παναρμονίῳ τετραχόρδῳ παραφύεται δεινὸν, καὶ τραχὺ, καὶ ταραχῶδες σύστημα. Τὼ μὲν οὖν δύω, οὐδὲ τῶν προθύρων ἅψασθαι τῆς τῶν Ηρώων ἀγορᾶς ἡ Δίκη συνεχώρησεν. Λικίννιον δὲ μέχρι τῶν προθύρων ἐλθόντα, πολλὰ καὶ ἄτοπα πλημμελοῦντα, ταχέως ὁ Μίνως ἐξήλασεν. Ο Κωνσταντῖνος δὲ παρῆλθεν εἴσω, καὶ πολὺν ἐκαθέσθη χρόνον, εἶτα μετ' αὐτὸν τὰ παιδία. Μαγνεντίῳ γὰρ οὐκ ἦν εἴσοδος, ὅτι μηδὲν ὑγιὲς ἐπεπράγει, καίτοι πολλὰ ἐδόκει πεπρᾶχθαι τῷ ἀνδρὶ καλά. οἱ θεοὶ δὲ ὁρῶντες, ὅτι μὴ ταῦτα ἐκ καλῆς αὐτῷ πεποίηται διαθέ-

σεως,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

στως, εἴων αὐτὸν οἰμώζειν ἀποτρέχοντα.
οὔσης δὲ τοιαύτης τῆς ἀμφὶ τὸ δεῖπνον παρα-
σκευῆς, ἐπόθουν μὲν οὐδὲν οἱ θεοί, πάντα
γὰρ ἔχουσιν, αὐτῶν δὲ τῶν Ηρώων ἐδόκει
τῷ Ερμῇ διαπειρᾶσθαι· καὶ τῷ Διῒ τοῦτο οὐκ
ἀπὸ γνώμης ἦν. ἐδεῖτο δὲ καὶ ὁ Κυρῖνος,
ἤδη τινὰ μεταγαγεῖν ἐκεῖθεν παρ' ἑαυτόν· Ηρα-
κλῆς δὲ, οὐκ ἀνέξομαι, εἶπεν, ὦ Κυρῖνε·
διά τι γὰρ οὐχὶ καὶ τὸν ἐμὸν Αλέξανδρον ἐπὶ
τὸ δεῖπνον παρεκάλεις; σοῦ τοίνυν, εἶπεν,
ὦ Ζεῦ, δέομαι, εἴ τινα τούτων ἔγνωκας ἄγειν
πρὸς ἡμᾶς, ἥκειν τὸν Αλέξανδρον κέλευε.
Τί γὰρ οὖν, κοινῇ τῶν ἀνδρῶν ἀποπειρωσό-
μενοι, τοῦ βελτίονος δεόμεθα; Δίκαια λέ-
γειν ὁ τῆς Αλκμήνης ἐδόκει τῷ Διΐ· καὶ ἐπεισ-
ελθόντος αὐτοῦ τοῖς Ηρωσιν οὔτε ὁ Καῖ-
σαρ, οὔτε ἄλλος τις, ἐπανίστατο· καταλα-
βὼν δὲ σχολάζουσαν καθέδραν, ἣν ὁ τοῦ
Σεβήρου παῖς ἐπεποίητο ἑαυτῷ (ἐκεῖνος
γὰρ ἀπελήλατο διὰ τὴν ἀδελφοκτονίαν) ἐνε-
κάθισε. καὶ ὁ Σειληνὸς ἐπισκώπτων τὸν Κυ-
ρῖνον, ὅρα, εἶπε, μή ποτε οὗτοι, ἑνὸς ὦσιν οὐκ
ἀντάξιοι τουτουῒ τοῦ Γραικοῦ. νὴ μὰ Δία, εἶπεν
ὁ Κυρῖνος, οἶμαι πολλοὺς εἶναι μὴ χείρονας.
οὕτω δὲ αὐτὸν οἱ ἐμοὶ τεθαυμάκασι ἔκγο-

νοι, ὥστε μόνον αὐτὸν ἐκ πάντων, ὅσοι ξένοι γεγόνασιν ἡγεμόνες, ὀνομάζουσι καὶ νομίζουσι μέγαν. οὐ μὴν ὅτι τῶν παρ' ἑαυτοῖς γεγονότων οἴονται μείζονα τοῦτον, ἴσως μὲν ὑπὸ φιλαυτίας παθόντες, ἴσως δὲ καὶ οὕτως ἔχοντες· εἰσόμεθα δὲ αὐτίκα μάλα τῶν ἀνδρῶν ἀποπειρώμενοι. ταῦτα μάλιστα λέγων ὁ Κυρῖνος ἠρυθρία, καὶ δῆλος ἦν ἀγωνιῶν ὑπὲρ τῶν ἀπογόνων τῶν ἑαυτοῦ, μή που τὰ δευτερεῖα λαβόντες οἴχωνται. μετὰ τοῦτο ὁ Ζεὺς ἤρετο τοὺς θεοὺς πότερον χρὴ πάντας ἐπὶ τὸν ἀγῶνα καλεῖν, ἢ καθάπερ ἐν τοῖς γυμνικοῖς ἀγῶσι γίνεται, ὁ τοῦ τὰς πολλὰς ἀνελομένου νίκας κρατήσας, ἑνὸς περιγινόμενος, οὐδὲν ἔλαττον δοκεῖ κἀκείνων γεγονέναι κρείσσων, οἳ προσεπάλαισαν μὲν οὐδαμῶς αὐτῷ, τοῦ κρατηθέντος δὲ ἥττους ἐγένοντο. καὶ ἐδόκει πᾶσιν ἡ τοιαύτη σφόδρα ἐμμελῶς ἔχειν ἐξέτασις. ἐκήρυττεν οὖν ὁ Ἑρμῆς, παρεῖναι Καίσαρα, καὶ τὸν Ὀκταβιανὸν ἐπὶ τούτῳ, Τραϊανὸν δὲ ἐκ τρίτου, ὡς πολεμικωτέρους. Εἶτα γενομένης σιωπῆς ὁ βασιλεὺς Κρόνος βλέψας εἰς τὸν Δία, θαυμάζειν, ἔφη, πολεμικοὺς μὲν αὐτοκράτορας ὁρᾶν ἐπὶ τὸν ἀγῶνα τουτονὶ καλουμένους, οὐδένα μέντοι φιλόσοφον.

ἐμοὶ

ἐμοὶ δὲ, εἶπεν, οὐχ ἧττόν εἰσιν οἱ τοιοῦτοι φίλοι, καλεῖτε οὖν εἴσω καὶ τὸν Μάρκον. Ἐπεὶ δὲ καὶ ὁ Μάρκος κληθεὶς παρῆλθε, σεμνὸς ἄγαν ὑπὸ τῶν πόνων ἔχων τά τε ὄμματα, καὶ τὸ πρόσωπον ὑπό τι συνεσταλμένον, κάλλος δὲ ἀμήχανον ἐν αὐτῷ τούτῳ δεικνύων, ἐν ᾧ παρεῖχεν ἑαυτὸν ἀκόμψον καὶ ἀκαλλώπιστον. ἥ τε γὰρ ὑπήνη βαθεῖα παντάπασιν ἦν αὐτῷ, καὶ τὰ ἱμάτια λιτὰ καὶ σώφρονα, καὶ ὑπὸ τῆς ἐνδείας τῆς τροφῆς ἦν αὐτῷ τὸ σῶμα διαυγέστερον καὶ διαφανέστατον, ὥσπερ αὐτὸ οἶμαι τὸ καθαρώτατον καὶ εἰλικρινέστατον φῶς. Ἐπεὶ δὲ οὗτος ἦν εἴσω τῶν ἱερῶν περιβόλων, ὁ Διόνυσος εἶπεν, ὦ βασιλεῦ Κρόνε καὶ Ζεῦ πάτερ, ἆρα ἄξιον ἐν θεοῖς ἀτελές εἶναί τι; τῶν δὲ, οὐ φαμένων, εἰσαγάγωμεν οὖν τινὰ καὶ ἀπολαύσεως ἐραστὴν ἐνθαδί. καὶ ὁ Ζεὺς, ἀλλ' οὐ θεμιτὸν εἴσω φοιτᾶν, εἶπεν, ἀνδρὶ μὴ τὰ ἡμέτερα ζηλοῦντι. Γινέσθω τοίνυν ἐπὶ τῶν προθύρων, εἶπεν ὁ Διόνυσος, αὐτῶν ἡ κρίσις. ἀλλ', εἰ τοῦτο δοκεῖ, καλῶμεν ἄνδρα, οὐκ ἀπόλεμον μὲν, ἡδονῇ δὲ καὶ ἀπολαύσει χειροηθέστερον. ἵκετο οὖν ἄχρι τῶν προθύρων ὁ Κωνσταντῖνος. ἐπεὶ

δὲ ἐδέδοκτο καὶ τοῦτο (τίνα γὰρ ἔχει τρόπον αὐτοὺς ἁμιλλᾶσθαι, γνώμη προὐτέθη) καὶ ὁ μὲν Ερμῆς ἠξίου λέγειν ἕκαστον ἐν μέρει περὶ τῶν ἑαυτοῦ, τίθεσθαι δὲ τοὺς θεοὺς τὴν ψῆφον. Οὐ μὴν ἐδόκει ταῦτα τῷ Απόλλωνι καλῶς ἔχειν· Αληθείας γὰρ εἶναι καὶ οὐ πιθανότητος οὐδὲ αἱμυλίας ἐν θεοῖς ἔλεγχον καὶ ἐξέτασιν. βουλόμενος δὲ ὁ Ζεὺς ἀμφοτέροις χαρίζεσθαι, καὶ ἅμα προάγειν ἐπὶ πλέον αὐτοῖς τὴν συνουσίαν, οὐθὲν, εἶπε, κωλύει λέγειν τε αὐτοῖς ἐπιτρέψαι, μικρὸν τοῦ ὕδατος ἐπιμετρήσαντας ἡμᾶς, εἶτα ὕστερον ἀνερωτᾶν, καὶ ἀποπειρᾶσθαι τῆς ἑκάστου διανοίας. καὶ ὁ Σειληνὸς ἐπισκώπτων, ἀλλ' ὅρα, ὦ Πόσειδον, μὴ νομίσαντες αὐτὸ νέκταρ εἶναι, Τραϊανός τε καὶ Αλέξανδρος ἅπαν ἐκροφήσωσιν τὸ ὕδωρ, εἶτα ἀφέλωνται τοὺς ἄλλους. καὶ ὁ Ποσειδῶν, οὐ τοὐμοῦ ὕδατος, εἶπεν, ἀλλὰ τοῦ ὑμετέρου πόματος, ἐρασταὶ τὼ ἄνδρε ἐγενέσθην. ὑπὲρ τῶν σεαυτοῦ τοιγαροῦν ἀμπέλων μᾶλλον, ἢ τῶν ἐμῶν πηγῶν, ἄξιον ἐστίν σοι δεδιέναι. Καὶ ὁ Σειληνὸς δηχθεὶς, ἐσιώπα, καὶ τοῖς ἀγωνιζομένοις ἐκ τούτου, τὸν νοῦν προσεῖχεν. Ερμῆς δὲ ἐκήρυττεν.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

Ἄρχει μὲν ἀγὼν
τῶν καλλίστων
ἄθλων ταμίας·
καιρὸς δὲ καλεῖ
μηκέτι μέλλειν.
ἀλλ' ἀκόοντες
τὰν ἁμετέραν
κήρυκα βοὰν
οἱ πρὶν βασιλεῖς
ἔθνεα πολλὰ
δουλωσάμενοι,
καὶ πολέμοισι
δάϊον ἔγχος
θήξαντες ὁμοῦ
γνώμης τε μέγαν
πινυτόφρονα νοῦν,
ἴτ' ἐς ἀντίπαλον
ἵστασθε κρίσιν.
οἵ τε φρόνησιν
τέλος ὀλβίστης
θέμενοι βιοτῆς,
οἵς τ' ἀντιβίους
κακὰ πόλλ' ἔρξαι,
καὶ χρηστὰ φίλους,
τέκμαρ βιότου

νενόμιστο καλοῦ
τέλος, οἷς τ' ἔστιν
ἀπόλαυσιν ἔχειν
τέρματα μόχθων,
δαῖτάς τε γάμους τ'
ὄμμασι τερπνά,
μαλακάς τε φέρειν
ἐσθῆτας, ὁμοῦ
λιθοκολλήτοις
περὶ χεῖρας ἄκρας
ψελίοισι, φάνη
μακαριστότατον.
νίκης δὲ τέλος
Ζηνὶ μελήσει.

Τοιαῦτα τοῦ Ἑρμοῦ κηρύττοντος, ἐκληροῦντο· καί πως συνέδραμε τῇ τοῦ Καίσαρος ὁ κλῆρος φιλοπρωτίᾳ· τοῦτο ἐκεῖνον μὲν ἐποίησε γαῦρον καὶ σοβαρώτερον. Ἐδίησε δὲ διὰ τοῦτο μικροῦ καὶ φεύγειν τὴν κρίσιν ὁ Ἀλέξανδρος, ἀλλὰ παραθαρρύνων αὐτὸν ὁ μέγας Ἡρακλῆς ἐπέσχε. Δεύτερος δὲ ἐπ' ἐκείνῳ λέγειν ἔλαχεν ὁ Ἀλέξανδρος· ἐπὶ δὲ τῶν ἑξῆς, οἱ κλῆροι τοῖς ἑκάστου χρόνοις συμπαρῆλθον. ἤρξατο οὖν ὁ Καῖσαρ ὡδί. Εμοὶ μὲν, ὦ Ζεῦ καὶ θεοί, γείνασθαι ἐν τηλι-

τηλικαύτῃ συνέβη πόλει, καὶ τοσούτους ἄνδρας, ὥστε τὴν μὲν ὅσον οὐ πώποτε ἄλλη πόλις ἐβασίλευσε, βασιλεύειν· ταῖς δὲ ἀγαπητὸν, καὶ τὸ τὰ δεύτερα κομίσασθαι. Τίς γὰρ πόλις ἀπὸ τρισχιλίων ἀνδρῶν ἀρξαμένη, ἐν οὐδὲ ὅλοις ἔτεσιν ἑξακοσίοις, ἐπὶ γῆς ἦλθε πέρατα τοῖς ὅπλοις; ποῖα δὲ ἔθνη πολλὰ τοσούτους ἄνδρας ἀγαθούς τε καὶ πολεμικοὺς παρέσχετο, καὶ νομοθετικούς; θεοὺς; καὶ ἐτίμησαν οὕτω τίνες; Ἐν τῇ τοσαύτῃ καὶ τηλικαύτῃ πόλει γενόμενος, οὐ τοὺς κατ' ἐμαυτὸν μόνον, ἀλλὰ καὶ τοὺς πώποτε, παρῆλθον τοῖς ἔργοις. Καὶ τῶν ἐμῶν μὲν πολιτῶν, εὖ οἶδα ὡς οὐδεὶς ἀντιποιήσεταί μοι τῶν πρωτείων. Εἰ δὲ Ἀλέξανδρος οὑτοσὶ τολμᾷ, τί τῶν ἔργων τῶν ἑαυτοῦ, τοῖς ἐμοῖς ἀξιοῖ παραβάλλειν; ἴσως τὰ Περσικὰ, ὥσπερ οὐχ ἑωρακὼς ἐγηγερμένα μοι τοσαῦτα κατὰ Πομπηΐου τρόπαια; καίτοι τίς δεινότερος στρατηγὸς γέγονε Δαρεῖος ἢ Πομπήϊος; ποτέρῳ δὲ ἀνδρειότερον ἠκολούθει στρατόπεδον; τὰ μὲν ὅσων μαχιμώτατα τῶν Δαρείῳ πρότερον ὑπακουόντων ἐθνῶν, ἐν τῇ Καρῶν μοίρᾳ Πομπήϊος εἶχεν ἑπόμενα. Τῶν δὲ ἐκ τῆς Εὐρώπης, οἳ τὴν Ἀσίαν

πολλάκις πόλεμον ἐπάγουσαν ἐξέψαντο, καὶ τούτων αὐτῶν τοὺς ἀνδρειοτάτους, Ἰταλοὺς, Ἰλλυριοὺς, Κελτούς. Ἀλλ' ἐπειδὴ τῶν Κελτικῶν ἐπεμνήσθην, ἆρα τοῖς Γετικοῖς ἔργοις Ἀλεξάνδρου, τὴν τῆς Κελτικῆς ἀντιτάττομεν καθαίρεσιν; Οὗτος ἅπαξ ἐπεραιώθη τὸν Ἴστρον, ἐγὼ δὲ δεύτερον τὸν Ῥῆνον. Γερμανικὸν αὖ τοῦτο τὸ ἐμὸν ἔργον, τούτῳ δὲ ἀντέστη μὲν οὐδὲ εἷς. Ἐγὼ δὲ πρὸς Ἀριόβιστον ἠγωνισάμην· πρῶτος ἐτόλμησα Ῥωμαίων ἐπιβῆναι τῆς ἐκτὸς θαλάσσης. καὶ τοῦτο ἦν ἴσως τὸ ἔργον θαυμαστόν· καί τοι τὴν τόλμαν καὶ ταύτην ἄξιον θαυμάσαι· ἀλλὰ τὸ μεῖζόν μοι, τὸ ἀποβῆναι τῆς νεὼς πρῶτον. καὶ τοὺς Ἐλβετίους σιωπῶ, καὶ τὸ τῶν Ἰβήρων ἔθνος. Οὐδένος ἔτι τῶν Γαλατικῶν ἐπεμνήσθην, πλέον ἢ τριακοσίας ὑπαγαγόμενος πόλεις, ἀνδρῶν δὲ οὐκ ἐλάσσους ἢ διακοσίας μυριάδας. Ὄντων δὲ τούτων μοι τοιούτων τῶν ἔργων, ἐκεῖνο μεῖζον ἦν καὶ τολμηρότερον· ἐχρῆν γάρ με καὶ πρὸς αὐτοὺς διαγωνίζεσθαι τοὺς πολίτας, καὶ κρατεῖν τῶν ἀμάχων καὶ ἀνικήτων Ῥωμαίων. Εἴτε οὖν πλήθει τις κρίνοι παρατάξεων, τριτοσαυτάκις παρεταξάμην,

ὁσάκις

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

ὁσάκις ὑπ' Ἀλεξάνδρου κομπάζουσι, οἱ
τὰ περὶ αὐτοῦ σεμνοποιοῦντες· εἴτε πλήθει
πόλεων αἰχμαλώτων, οὐ τῆς Ἀσίας μό-
νον, ἀλλὰ καὶ τῆς Εὐρώπης τὰ πλεῖστα κα-
τεστρεψάμην. Ἀλέξανδρος Αἴγυπτον πα-
ρῆλθεν θεωρῶν, ἐγὼ δὲ συμπόσια συγκρο-
τῶν κατεπολέμησα. Τὴν δὲ μετὰ τὸ κρα-
τῆσαι πρᾳότητα βούλεσθε ἐξετάσαι τὴν
παρ' ἑκατέρῳ; ἐγὼ καὶ τοῖς πολεμίοις συνέ-
γνων· ἔπαθον δὲ ὑπ' αὐτῶν ὅσα ἐμέλησε
τῇ Δίκῃ· ὁ δὲ πρὸς τοῖς πολεμίοις, οὐδὲ τῶν
φίλων ἀπείχετο. Ὅτι δὲ περὶ τῶν στρα-
τειῶν μοι ἀμφισβητεῖν οἷός τε ἔσῃ, καὶ οὐκ
αὐτόθεν σὺ παραχωρήσεις μετὰ τῶν ἄλλων, ἀλ-
λὰ ἀναγκάζεις με λέγειν, ὅπως μὲν ἐχρήσω
πικρῶς Θηβαίοις, ἐγὼ δὲ τοῖς Ἐλβετίοις
φιλανθρώπως. Σὺ μὲν καὶ ἐκείνων κατέ-
καυσας τὰς πόλεις, ἐγὼ δὲ τὰς ὑπὸ τῶν οἰ-
κείων πολιτῶν κεκαυμένας πόλεις, ἀνέστη-
σα. Καίτοι ἢ τοσοῦτον ἦν μυρίων Γραικῶν
κρατῆσαι, καὶ πεντεκαίδεκα μυριάδας
ἐπιφερομένας ὑποστῆναι; Πολλὰ εἰπεῖν
ἔχων ἔτι περὶ ἐμαυτοῦ καὶ τοῦδε, τῷ μὴ σχο-
λὴν ἄγειν, ἥκιστα τὸ λέγειν ἐξεμελέτησα·
διόπερ χρὴ συγγνώμην ὑμᾶς ἔχειν, ἐκ δὲ

τῶν

τῶν εἰρημένων, καὶ περὶ τῶν μὴ ῥηθέντων, τὴν ἴσην καὶ δικαίαν ἐξέτασιν ποιουμένους, ἀποδιδόναι μοι τὸ πρωτεῖον. Τοιαῦτα εἰπόντος τοῦ Καίσαρος, καὶ λέγειν ἔτι βουλομένου, μόγις καὶ πρότερον ὁ Ἀλέξανδρος καρτερῶν, οὐκ ἔτι κατέσχεν, ἀλλὰ μετά τινος ταραχῆς καὶ ἀγωνίας, Ἐγὼ δὲ, εἶπεν, ὦ Ζεῦ καὶ θεοὶ, μέχρι τίνος ἀνέξομαι σιωπῇ τῆς θρασύτητος τῆς τούτου; Πέρας γὰρ οὐδέν ἐστιν, ὡς ὁρᾶτε, οὔτε τῶν εἰς αὑτὸν ἐπαίνων, οὔτε τῶν εἰς ἐμὲ βλασφημιῶν. ἐχρῆν δὲ ἴσως, μάλιστα μὲν ἀμφοῖν φείδεσθαι. καὶ γὰρ εἶναί πως ἀμφότερα δοκεῖ παραπλησίως ἐπαχθῆ, πλέον δὲ τὰ ἐμὰ διασύρειν, ἄλλως τε καὶ μιμητὴν αὐτῶν γενόμενον. Ὁ δὲ εἰς τοῦτο ἦλθεν ἀναισχυντίας, ὥστε τολμῆσαι τὰ ἀρχέτυπα κωμῳδεῖν τῶν ἑαυτοῦ ἔργων. Ἐχρῆν δὲ, ὦ Καῖσαρ, ὑπομνησθῆναί σε τῶν δακρύων ἐκείνων, ἃ τότε ἀφῆκας, ἀκροώμενος τῶν ὑπομνημάτων, ὅσα πεποίηται περὶ τῶν ἐμῶν πράξεων. Ἀλλ' ὁ Πομπήιος ἐπῆρέ σε μετὰ τοῦτο, κολακευθεὶς μὲν παρὰ τῶν πολιτῶν τῶν ἑαυτοῦ, γενόμενος δὲ οὐδεὶς οὐδαμοῦ. Τὸ μὲν γὰρ ἀπὸ Λιβύης θριαμβεῦσαι, οὐ μέγα ἔργον, ὀνομαστότατον ἐποίη-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

ἐποίησεν ἡ τῶν τότε ὑπάτων μαλακία. τὸν δουλικὸν δὲ ἐκεῖνον πόλεμον, οὐδὲ πρὸς ἄνδρας γενόμενον, ἀλλὰ πρὸς τοὺς χειρίστους τῶν οἰκετῶν, ἄλλοι μὲν κατειργάσαντο, Κρᾶσσος καὶ Λούκιος, τ' ὄνομα δὲ, καὶ τὴν ἐπιγραφὴν ἔχει Πομπήϊος. Ἀρμενίαν δὲ καὶ τὰ πρόσοικα ταύτης, κατεπολέμησε Λούκουλλος, ἐθριάμβευσε δὲ ἀπὸ τούτων Πομπήϊος. εἶτα ἐκολάκευσαν αὐτὸν οἱ πολῖται, καὶ μέγαν ὠνόμασαν, ὄντα τίνος τῶν πρὸ ἑαυτοῦ μείζονα; Τί γὰρ τοσοῦτον ἐκείνῳ ἐπράχθη, ἡλίκον Μαρίῳ, ἢ Σκιπίωσι τοῖς δύω, ἢ τῷ παρὰ τὸν Κυρῖνον τουτονὶ Φουρίῳ; ὃς μικροῦ συμπεσοῦσαν τὴν τούτου πόλιν ἀνέστησεν. Οὗτοι γὰρ οὐκ ἀλλοτρίοις ἔργοις, ὥσπερ ἐν πολιτικαῖς οἰκοδομίαις καὶ δαπανήμασιν, ὑπ' ἄλλων καταβληθείσαις καὶ ἐπιτελεσθείσαις, ἕτερος ἄρχων ἐπεγράφη μικρὰ κονιάσας τὸν τοῖχον, οὕτω ταῖς ἀλλοτρίαις ἐπεγράφησαν πράξεσιν· ἀρχιτέκτονες δὲ αὐτοὶ, καὶ δημιουργοὶ γενόμενοι, τῶν καλλίστων ἠξιώθησαν ὀνομάτων. Οὐδὲν οὖν θαυμαστὸν, εἰ κεκράτηκας Πομπηΐου, δακτύλῳ κνωμένου, καὶ τὰ ἄλλα ἀλώπεκος μᾶλλον,

λον, ἢ λέοντα. Ἐπειδὴ γὰρ αὐτὸν ἡ τύχη προὐδεδώκει, ἢ τὸν ἔμπροσθεν αὐτοῦ χρόνον παρειστήκει, ταχέως ἐκράτησας μόνου. καὶ ὅτι δεινότητι μὲν οὐδὲ μιᾷ κρείττων ἐκείνου, φανερόν· καὶ γὰρ ἐν ἐνδείᾳ γεγονὼς τῶν ἐπιτηδείων, (ἐστὶ δὲ οὐ μικρὸν, ὡς οἶσθα, τοῦτο ἁμάρτημα στρατηγοῦ) καὶ μάχῃ συμβαλὼν ἡττήθης. Εἰ δὲ Πομπήϊος, ὑπ᾽ ἀφροσύνης τε καὶ ἀνοίας, ἢ τῷ μὴ δύνασθαι τῶν πολιτῶν ἄρχειν, οὐδὲ ἡνίκα ἔδει τρίβειν τὸν πόλεμον, ὑπερετίθετο τὴν μάχην, οὔτε νικῶν ἐπεξῄει, ὑπὸ τοῖς οἰκείοις ἁμαρτήμασι, καὶ οὐχ ὑπὸ τοῖς σοῖς ἐσφάλη στρατηγήμασι. Πέρσαι δὲ καλῶς καὶ φρονίμως πανταχοῦ παρεσκευασμένοι, πρὸς τὴν ἡμετέραν ἀλκὴν ἐνέδοσαν. ἐπεὶ δὲ, οὐ τὸ πράττειν ἁπλῶς, ἀλλὰ καὶ τοῦ τὰ δίκαια πράττειν, ἄνδρα ἄριστον, καὶ βασιλέα προσήκει μεταποιεῖσθαι, ἐγὼ μὲν ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων τοὺς Πέρσας ἀπῄτησα δίκην, καὶ τοὺς Ἑλληνικοὺς πολέμους ἐπανειλόμην, οὐχὶ τὴν Ἑλλάδα λυπεῖν βουλόμενος, ἀλλὰ τοὺς κωλύοντάς με διαβαίνειν, καὶ δίκας ἀπαιτεῖν τὸν Πέρσην ἐπικόπτων. σὺ δὲ τοὺς Γερμανοὺς, καὶ Γαλάτας κατεπολέμησας, ἐπὶ

τῇ πα-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

τὴν πατρίδα τὴν σεαυτοῦ θρασυνόμενος, ἔστι τί γένοιτ᾽ ἂν χεῖρον ἢ μιαρώτερον; Ἐπειδὴ δὲ ὥσπερ διασύρων τῶν μυρίων ἐμνημόνευσας Γραικῶν, ὅτι μὲν καὶ ὑμεῖς ἐντεῦθεν γεγόνατε, καὶ τὰ πλεῖστα τῆς Ἰταλίας ᾤκησαν οἱ Γραικοί, καίπερ εἰδώς, ὅμως οὐ παραδέχομαι. Τούτων δὲ αὐτῶν ὀλίγον ἔθνος, Αἰτωλοὺς λέγω, τοὺς παροικοῦντας ὑμῖν, οὐ φίλους ἔχειν καὶ συμμάχους ἐποιήσασθε περὶ πολλοῦ, πολεμωθέντας δὲ ὑμῖν, ὕστερον δι᾽ ἃς δή ποτε αἰτίας οὐκ ἀκινδύνως ὑπακούειν ὑμῖν ἠναγκάσατε. Εἰ δὲ πρὸς τὸ γῆρας, ὡς ἂν εἴποι τις, τῆς Ἑλλάδος, καὶ οὐδὲ πάσης, ἀλλ᾽ ἔθνους μικροῦ, ἡνίκα ἤκμαζε τὸ ἑλληνικὸν οὐδ᾽ ὅπερ ἐστὶν γινωσκομένου, μικροῦ δεῖν φάναι, μόγις ἠρκέσατε, τίνες ἂν ἐγένεσθε εἰ πρὸς ἀκμάζοντας καὶ ὁμονοοῦντας τοὺς Ἕλληνας, πολεμεῖν ὑμᾶς ἐδέησεν; ἐπεὶ καὶ Πύῤῥου διαβάντος ἐφ᾽ ὑμᾶς, ἴστε ὅπως ἐπτήξατε. Εἰ δὲ τὸ Περσῶν κρατῆσαι μικρὸν νομίζεις, καὶ τὸ τηλικοῦτον ἔργον διασύρεις, ὀλίγης πάνυ τῆς ὑπὲρ Τίγρητα ποταμὸν, ὑπὸ Παρθυαίων βασιλευομένης χώρας, ἔτη πλέον ἢ τριακόσια πολεμοῦντες, λέγε μοι δι᾽ ἣν αἰτίαν οὐ κατεκρατήσατε; βούλει σοι φράσω; τὰ Περ-

σῶν ὑμᾶς εἶρξε βέλη. Φρασάτω δέ σοι περὶ αὐτῶν Ἀντώνιος, ὁ παιδοτριβηθεὶς ἐπὶ στρατηγίᾳ παρὰ σοῦ. Ἐγὼ δὲ οὐδὲ ἐν ὅλοις ἐνιαυτοῖς δέκα πρὸς τούτους καὶ Ἰνδοὺς γέγονα κύριος. Εἶτά μοι τολμᾷς ἀμφισβητεῖν, ὃς ἐκ παιδαρίου στρατηγῶν ἔργα ἔπραξα τηλικαῦτα, ὥστε τὴν μνήμην, καίπερ οὐκ ἀξίως ὑπὸ τῶν συγγραφέων ὑμνηθέντων, συμπαραμένειν τῷ βίῳ, καθάπερ τὴν τοῦ Καλλινίκου τοῦ ἐμοῦ βασιλέως, οὗ θεράπων ἐγὼ καὶ ζηλωτὴς ἐγενόμην· Ἀχιλλεῖ δὲ μὲν ἁμιλλώμενος τῷ προγόνῳ, Ἡρακλέα δὲ θαυμάζων, καὶ ἑπόμενος, ἅτε δὴ κατ᾽ ἴχνος θεοῦ ἄνθρωπος. Ὅσα μὲν οὖν ἐχρῆν, ὦ θεοί, πρὸς τοῦτον ἀπολογήσασθαι, καί τοι κρεῖττον ἦν ὑπεριδεῖν αὐτοῦ, εἴρηται. Εἰ δέ τι πικρὸν ὑφ᾽ ἡμῶν ἐπράχθη, οὔτι παντάπασιν εἰς ἀναιτίους ἀνθρώπους, ἀλλὰ ἢ πολλάκις καὶ ἐπὶ πολλοῖς προσκρούσαντας, ἢ τῷ καιρῷ μὴ καλῶς μηδὲ πρεπόντως χρησαμένους. Ἠκολούθησε γοῦν, ἐπὶ μὲν τοῖς διὰ τὸν καιρὸν ἐξαμαρτηθεῖσιν, ἡ μεταμέλεια, σώφρων πάνυ, καὶ τῶν ἐξημαρτηκότων σώτειρα δαίμων· τοὺς δὲ ὥσπερ φιλοτιμουμένους, ἐπὶ τῷ πολλάκις ἀπεχθά-

ἀπεχθάνεσθαι καὶ προσκρούειν, οὐδὲν ᾤμην
ἄδικον ποιεῖν κολάζων. Ἐπεὶ δὲ εἴρητο καὶ
τούτῳ στρατιωτικώτερος ὁ λόγος, ἐπὶ τὸν Ὀκ-
ταβιανὸν τὴν ὑδρίαν ἔφερεν τοῦ Ποσειδῶνος
θεράπων, ἐπιμετρῶν αὐτῷ τοῦ ὕδατος
ἔλασσον, διὰ τὸν καιρὸν, ἄλλως τε καὶ μνη-
σικακῶν αὐτῷ τῆς εἰς τὸν θεὸν ὑπερηφα-
νίας· καὶ ὃς ἐπειδὴ συνῆκεν ὑπὸ ἀγχινοίας
ἀφεὶς τὸ λέγειν τι περὶ τῶν ἀλλοτρίων,
Ἐγὼ, εἶπεν, ὦ Ζεῦ καὶ θεοὶ, τοῦ διασύρειν μὲν
τὰ τῶν ἄλλων ἔργα καὶ μικρὰ ποιεῖν ἀφέ-
ξομαι, περὶ δὲ τοῦ ἐμαυτοῦ, τὸν πάντα ποιή-
σομαι λόγον. Νέος προέστην τῆς ἐμαυτοῦ
πόλεως, ὥσπερ ὁ γενναῖος οὗτος Ἀλέξαν-
δρος· κατώρθωσα δὲ Γερμανικοὺς πολέ-
μους, ὥσπερ ὁ ἐμὸς πατὴρ οὑτοσὶ Καῖσαρ.
συμπλακεὶς δὲ τοῖς ἐμφυλίοις ἀγῶσιν, Αἴ-
γυπτον μὲν περὶ τὸ Ἀκτικὸν κατεναυμάχη-
σα· Βροῦτον δὲ καὶ Κάσσιον περὶ τοὺς Φι-
λίππους κατεπολέμησα, καὶ τὸν Πομπηΐου
παῖδα Σέξτον, πάρεργον ἐθέμην τῆς
ἐμαυτοῦ στρατηγίας. Οὕτω δὲ παρέσχον
ἐμαυτὸν τῇ φιλοσοφίᾳ χειροήθη, ὥστε καὶ
τῆς Ἀθηνοδώρου παρρησίας ἠνειχόμην
οὐκ ἀγανακτῶν, ἀλλ' εὐφραινόμενος ἐπ'
αὐτῇ,

αὐτῇ, καὶ τὸν ἄνδρα καθάπερ παιδαγωγὸν, ἢ πατέρα μᾶλλον αἰδούμενος. Ἄρειον δὲ καὶ φίλον καὶ συμβιωτὴν ἐπιγράφομαι, καὶ ὅλως οὐδέν ἐστιν ὑφ' ἡμῶν εἰς τὴν φιλοσοφίαν ἁμαρτηθέν. ὑπὸ δὲ τῶν ἐμφυλίων στάσεων τὴν Ῥώμην ὁρῶν εἰς ἔσχατον ἐλαύνουσαν πολλάκις κίνδυνον, οὕτω διεθέμην τὰ περὶ αὐτὴν, ὥστε εἶναι δι' ὑμᾶς, ὦ θεοὶ, τὸ λοιπὸν ἀδαμαντίνην. Οὐ γὰρ ταῖς ἀμέτροις ἐπιθυμίαις εἴκων, ἐπικτᾶσθαι πάντως αὐτῇ διενοήθην, ὅρια δὲ διττὰ, ὥσπερ ὑπὸ τῆς φύσεως ἀποδεδομένα Ἴστρον καὶ Εὐφράτην ποταμοὺς ἐθέμην. εἶτα ὑποτάξας τὸ Σκυθῶν καὶ Θρακῶν ἔθνος, ἐπιμετρουμένων ὑμῶν τῆς βασιλείας μοι τὸν χρόνον, οὐ πόλεμον ἄλλον ἐξ ἄλλου περισκόπουν, ἀλλὰ εἰς νομοθεσίαν, καὶ τὴν ἐκ τοῦ πολέμου συμφορῶν ἐπανόρθωσιν, τὴν σχολὴν διετιθέμην, οὐδένος νομίζων τῶν πρὸ ἐμαυτοῦ χεῖρον βεβουλεῦσθαι, μᾶλλον δὲ, εἰ χρὴ θαῤῥήσαντα φάναι, κρεῖσσον τῶν πώποτε τηλικαύτας ἡγεμονίας ἐπιτροπευσάντων. Οἱ μὲν γὰρ ταῖς στρατηγίαις ἐναπέθανον, ἐξὸν λοιπὸν ἢ μὴ στρατεύεσθαι, πολέμοις ἐκ πολέμων

μων

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

μαν ἑαυτοῖς, ὥσπερ οἱ φιλοπράγμονες δίκας μελετῶσι, κατασκευάζοντες. Οἱ δὲ, καὶ πολεμούμενοι τῇ τύχῃ προσεῖχον, οὐ μόνον τῆς μετὰ ταῦτα δυσκλείας, τὴν αἰσχρὰν τύχην προτιμῶντες, ἀλλὰ καὶ τῆς σωτηρίας αὐτῆς. Ἐγὼ μὲν οὖν ταῦτα διανοούμενος, οὐκ ἀξιῶ τῆς χείρονος ἐμαυτὸν μερίδος. ὅ, τι δ' ἂν ὑμῖν, ὦ θεοὶ, φαίνηται, τοῦτο εἰκός ἐστιν ἐμὲ δήπουθεν στέργειν. Δίδοται τοίνυν μετὰ τοῦτο τῷ Τραϊανῷ τοῦ λέγειν ἐξουσία. ὁ δὲ, καίπερ δυνάμενος λέγειν (ὑπὸ ῥαθυμίας ἐπιτρέπειν γὰρ εἰώθει τὰ πολλὰ τῷ Σούρᾳ γράφειν ὑπὲρ αὐτοῦ) φθεγγόμενος μᾶλλον ἢ λέγων, ἐπεδείκνυεν αὐτοῖς, τό, τε Γετικὸν, καὶ τὸ Παρθικὸν τρόπαιον. ᾐτιᾶτο δὲ τὸ γῆρας, ὡς οὐκ ἐπιτρέψαν αὐτῷ τοῖς Παρθικοῖς πράγμασιν ἐπεξελθεῖν. καὶ ὁ Σειληνὸς, ἀλλ', ὦ μάταιε, ἔφη, εἴκοσι βεβασίλευκας ἔτη, Ἀλέξανδρος δὲ οὑτοσὶ δώδεκα· τί οὖν ἀφεὶς αἰτιᾶσαι τὴν σαυτοῦ τρυφὴν, τὴν τοῦ χρόνου μέμφῃ στενότητα; παροξυνθεὶς οὖν ὑπὸ τοῦ σκώμματος (οὐδὲ γὰρ ἦν ἔξω τοῦ δύνασθαι ῥητορεύειν, ὑπὸ δὲ τῆς φιλοποσίας ἀμβλύτερος ἑαυτοῦ πολλάκις ἦν,) Ἐγὼ δὲ,

εἶπεν,

εἶπεν, ὦ Ζεῦ καὶ θεοί, τὴν ἀρχὴν παραλαβὼν ναρκῶσαν ὥσπερ, καὶ διαλελυμένην, ὑπό τε τῆς οἴκοι πολὺν χρόνον ἐπικρατησάσης τυραννίδος, καὶ τῆς τῶν Γετῶν ὕβρεως, μόνος ὑπὲρ τὸν Ἴστρον ἐτόλμησα προσβάλλειν ἔθνη· καὶ τὸ Γετῶν ἔθνος ἐξεῖλον, οἳ τῶν πώποτε μαχιμώτατοι γεγόνασιν, οὐχ ὑπὸ ἀνδρείας μόνον τοῦ σώματος, ἀλλὰ καὶ τῶν ἔπεισεν αὐτοὺς ὁ τιμώμενος παρ' αὐτοῖς Ζάμολξις. οὐ γὰρ ἀποθνήσκειν, ἀλλὰ μετοικίζεσθαι νομίζοντες, ἑτοιμοτέρους αὐτοὺς ποιοῦσιν, οἳ τὰς ἀποδημίας ὑπομένουσιν. Ἐπράχθη δέ μοι τὸ ἔργον τοῦτο, ἐν ἐνιαυτοῖς εἴσω που πέντε. πάντων δὲ ὅτι τῶν πρὸ ἐμοῦ γεγονότων αὐτοκρατόρων ὤφθην τοῖς ὑπηκόοις πρᾳότατος, καὶ οὔτε Καῖσαρ οὑτοσὶ περὶ πάντων, ἀμφισβητήσειεν ἄν μοι, οὔτε ἄλλος οὐδὲ εἷς, εὔδηλον ἐστὶ που. πρὸς Παρθυαίους δέ, πρὶν μὲν ἀδικεῖσθαι παρ' αὐτῶν, οὐκ ᾠόμην δεῖν χρῆσθαι τοῖς ὅπλοις, ἀδικοῦσι δὲ ὑπεξῆλθον, οὐδὲν ὑπὸ τῆς ἡλικίας κωλυθείς, καίτοι διδόντων μοι τῶν νόμων τὸ μὴ στρατεύεσθαι. τούτων δὴ τοιούτων ὄντων, ἆρ' οὐχὶ τιμᾶσθαι καὶ πρὸ τῶν ἄλλων εἰμὶ δίκαιος;

πρᾷος

πρᾷος μὲν πρὸς τοὺς ὑπηκόους, φοβερὸς δὲ πρὸς τοὺς πολεμίους διαφερόντως γενόμενος, αἰδεσθεὶς δὲ καὶ τὴν ὑμετέραν ἔγγονον φιλοσοφίαν; Τοιαῦτα ὁ Τραϊανὸς εἰπών, ἐδόκει τῇ πρᾳότητι πάντων κρατεῖν, καὶ δῆλοί πως ἦσαν οἱ θεοὶ μάλιστα ἡσθέντες ἐπὶ τούτῳ. τοῦ Μάρκου δὲ ἀρχομένου λέγειν, ὁ Σειληνὸς ἠρέμα πρὸς τὸν Διόνυσον, Ἀκούσωμεν, ἔφη, τοῦ Στωϊκοῦ τουτουΐ, τί ποτε ἄρα τῶν παραδόξων ἐκείνων ἐρεῖ καὶ τερασίων δογμάτων· ὁ δὲ ἀποβλέψας πρὸς τὸν Δία, καὶ τοὺς θεούς, Ἀλλ' ἔμοιγε, εἶπεν, ὦ Ζεῦ καὶ θεοί, λόγων οὐδὲν δεῖ καὶ ἀγῶνος. Εἰ μὲν γὰρ ἠγνοεῖτε τἀμά, προσῆκον ἦν ἐμὲ διδάσκειν ὑμᾶς. Ἐπεὶ δὲ ἴστε καὶ λέληθεν ὑμᾶς τῶν ἁπάντων οὐδέν, αὐτοί μοι τιμᾶτε τῆς ἀξίας. Ἔδοξε δὴ οὖν ὁ Μάρκος, τά τε ἄλλα θαυμάσιός τις εἶναι, καὶ σοφὸς διαφερόντως, ἅτε οἶμαι διαγινώσκων, λέγειν τε ὅπου χρή, καὶ σιγᾶν ὅπῃ καλόν. Τῷ Κωνσταντίνῳ μετὰ τοῦτον λέγειν ἐπέτρεπον. Ὁ δὲ πρότερον μὲν ἐθάῤῥει τὴν ἀγωνίαν· ὡς δὲ ἀποβλέπων εἰς τὰ τῶν ἄλλων ἔργα, μικρὰ παντάπασιν εἶδε τὰ ἑαυτοῦ· δύο γὰρ τυράννους, (εἴ γε χρὴ τἀληθῆ φάναι) καθῃρήκει τὸν

μὲν

μὲν ἀπόλεμόν τε καὶ μαλακὸν, τὸν δὲ,
ἄθλιόν τε καὶ διὰ τὸ γῆρας, ἀμφοτέρω δὲ
θεοῖς τε καὶ ἀνθρώποις ἐχθίστω. Τά γε μὴν
εἰς τοὺς Βαρβάρους ἦν αὐτῷ γελοῖα· φόρους
γὰρ ὥσπερ ἐτετελέκει, καὶ πρὸς τὴν ξυφὴν
ἀφεώρα. πόῤῥω δὲ εἱστήκει τῶν θεῶν, περὶ
τὰ αὐτοῦ πρόθυρα τῆς σελήνης· ἐρωτικῶς τε
οὖν εἶχεν αὐτῆς καὶ ὅλως πρὸς ἐκείνην βλέ-
πων, οὐδὲν ἔμελε αὐτῷ περὶ τῆς νίκης. ἐπεὶ
δὲ ἐχρῆν καὶ αὐτὸν εἰπεῖν τὶ, Ταύτῃ τού-
των κρείττων, ἔφη, εἰμὶ τοῦ Μακεδόνος μὲν,
ὅτι πρὸς Ῥωμαίους καὶ τὰ Γερμανικὰ καὶ
Σκυθικὰ γένη, καὶ οὐχὶ πρὸς τοὺς Ἀσιανοὺς
Βαρβάρους ἠγωνισάμην· Καίσαρος δὲ καὶ
Ὀκταβιανοῦ, τῷ μὴ, καθάπερ οὗτοι, πρὸς
καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς πολίτας στασιάσαι,
τοῖς μιαροτάτοις δὲ καὶ πονηροτάτοις τυ-
ράννων ἐπεξελθεῖν· Τραϊανοῦ δὲ, τοῖς μὲν
κατὰ τῶν τυράννων ἀνδραγαθήμασι εἰκότως
ἂν προτιμηθείην· τῷ δὲ ἣν ἐκεῖνος προσεκτή-
σατο χώραν ἀναλαβεῖν, ἴσος οὐκ ἂν ἀπεικό-
τως νομιζοίμην, εἰ μὴ καὶ μεῖζόν ἐστι τὸ
ἀνακτήσασθαι τοῦ κτήσασθαι. Μάρκος δὲ οὗτος
σιωπῶν ὑπὲρ αὐτοῦ, πᾶσιν ἡμῖν τῶν
πρεσβείων ἐξίσταται. καὶ ὁ Σειληνὸς,

ἀλλ'

ἀλλ' ἢ τοὺς Ἀδώνιδος κήπους ὡς ἔργα ἡμῖν, ὦ Κωνσταντῖνε, ἑαυτοῦ προσφέρεις; τί δὲ, εἶπεν, εἰσὶν οὓς λέγεις Ἀδώνιδος κήπους; αἱ γυναῖκες, ἔφη, τῷ τῆς Ἀφροδίτης ἀνδρὶ φυτεύουσι ὀστρακίοις ἐπαμησάμεναι γῆν λαχανίαν. χλωρήσαντα δὲ ταῦτα πρὸς ὀλίγον, αὐτίκα ἀπομαραίνεται· καὶ ὁ Κωνσταντῖνος ἠρυθρίασεν, ἄντικρυς ἐπιγνοὺς τοιοῦτον τὸ ἑαυτοῦ ἔργον. Ἡσυχίας δὲ γενομένης, οἱ μὲν ἐῴκεσαν περιμένειν ὅτῳ θήσονται τὴν ὑπὲρ τῶν πρωτείων οἱ θεοὶ ψῆφον. οἱ δ' ᾤοντο δεῖν τὰς προαιρέσεις εἰς τοὐμφανὲς τῶν ἀνδρῶν προάγειν, καὶ οὐκ ἐκ τῶν πεπραγμένων αὐτοῖς, ὧν ἡ τύχη μετεποιεῖτο τὸ πλεῖστον· καὶ πάντων αὐτῶν καταβοῶσα παρεισήκει, πλὴν Ὀκταβιανοῦ μόνου· τοῦτον δὲ εὐγνώμονα πρὸς αὐτὴν εἶναι ἔλεγεν. ἔδοξεν οὖν τοῖς θεοῖς ἐπιτρέψαι καὶ τοῦτο τῷ Ἑρμῇ. καὶ ἔδοσαν αὐτῷ πρῶτον Ἀλέξανδρον πυθέσθαι τί νομίσειε κάλλιστον, καὶ πρὸς τί βλέπων ἐργάσαιτο καὶ πάθοι, πάντα ὅσα ἐδεδράκει τε καὶ ἐπεπόνθει· ὁ δὲ ἔφη, τὸ πάντα νικᾶν. εἶτα, εἶπεν ὁ Ἑρμῆς, Οἴει σοι τοῦτο πεποιῆσθαι; καὶ μάλα, ἔφη ὁ Ἀλέξανδρος· ὁ δὲ Σειληνὸς τὰ βα-

τικῶς μάλα γελάσας, Ἀλλὰ ἐκράτουν γέ σου πολλάκις αἱ ἡμέτεραι θυγατέρες, αἰνιττόμενος τὰς ἀμπέλους, τὸν Ἀλέξανδρον οἷα δή τινα μέθυσον καὶ φίλοινον σκώπτων. καὶ ὁ Ἀλέξανδρος ἅτε δὴ γέμων περιπατητικῶν παρακουσμάτων, οὐ τὰ ἄψυχα, ἔφη, νικᾶν, οὐδὲ γὰρ ἀγὼν ἡμῖν πρὸς ταῦτα, ἀλλὰ πᾶν μὲν ἀνθρώπων, πᾶν δὲ θηρίων γένος. καὶ ὁ Σειληνὸς, ὥσπερ οἱ θαυμάζοντες εἰρωνικῶς μάλα, ἰοὺ, ἰοὺ, ἔφη, τῶν διαλεκτικῶν κιγκλίδων· αὐτὸς δὲ ἡμῖν ἐν ποτέρῳ σαυτὸν θήσεις γένει τῶν ἀψύχων ἢ τῶν ἐμψύχων τε καὶ ζώντων. καὶ ὃς, ὥσπερ ἀγανακτήσας, εὐφήμει, ἔφη· ὑπὸ γὰρ μεγαλοψυχίας ὅ,τι δὴ καὶ θεὸς γενοίμην, μᾶλλον δὲ εἴην ἐπεπείσμην. αὐτὸς οὖν, εἶπεν, ἡττήθης σεαυτοῦ πολλάκις ὀργῆς, ἢ λύπης, ἢ τινος τοιούτου τὸν νοῦν καὶ τὰς φρένας ἥττω καὶ χείρω ποιήσας. ἀλλ' αὐτὸν ἑαυτοῦ, εἶπεν ὁ Ἀλέξανδρος, κρατεῖν καὶ ἡττᾶσθαι ὁμωνύμως· ἐμοὶ δὲ ἦν ὑπὲρ τῶν πρὸς ἄλλους ὁ λόγος. βαβαὶ τῆς διαλεκτικῆς, εἶπεν, ὅπως ἡμῶν τὰ σοφίσματα διελέγχεις. ἀλλ' ἡνίκα, εἶπεν, ἐν Ἰνδοῖς ἐτρώθης, καὶ ὁ Πευκέστης ἔκειτο περὶ σὲ, σὺ δὲ ἐξήγου

ψυχρο-

ψυχορραγῶν τῆς πόλεως, ἆρα ἥττων ἦσθα τοῦ ζώσαντος, ἢ καὶ ἐκεῖνον ἐνίκας; Οὐκ ἐκεῖνον, ἔφη, μόνον, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν ἐξεπόρθουν τὴν πόλιν. οὐ σύ γε, εἶπεν, ὦ μακάριε· σὺ μὲν γὰρ ἔκεισο κατὰ τὸν Ὁμηρικὸν Ἕκτορα, ὀλιγοδρανέων καὶ ψυχορραγῶν· οἱ δὲ ἠγωνίζοντο καὶ ἐνίκων. ἡγουμένων ἡμῶν, εἶπεν ὁ Ἀλέξανδρος. καὶ ὁ Σειληνὸς, πῶς σοί γε ἐφέπεσθαι μικροῦ νεκρῷ; εἶτα ᾖδε τὸ ἐξ Εὐριπίδου, Οἴμοι καθ' Ἑλλάδ' ὡς κακῶς νομίζεται ὅταν τρόπαιον πολεμίων στήσῃ στρατός. Καὶ ὁ Διόνυσος, παῦσαι, εἶπεν, ὦ παππίδιον, τοιαῦτα λέγων, μή σε ὁ οἶνος, ὁποῖα τὸν Κλεῖτον ἔδρασεν, ἐργάσηται. καὶ ὁ Ἀλέξανδρος ἐρυθριάσας τε ἅμα, καὶ ὥσπερ συγχυθεὶς ὑπὸ τῶν δακρύων τὰ ὄμματα, ἐσιώπα. καὶ ὅδε μὲν ὧδε ἔληξεν ὁ λόγος. ὁ δὲ Ἑρμῆς ἤρετο πάλιν τὸν Καίσαρα, σοὶ δὲ, εἶπεν, ὦ Καῖσαρ, τίς ἐγένετο σκοπὸς τοῦ βίου; τὸ πρωτεύειν, ἔφη, τῶν ἐμαυτοῦ, καὶ μηδένος εἶναι μήτε νομίζεσθαι δεύτερον. τοῦτο, εἶπεν ὁ Ἑρμῆς, ἀσαφές ἐστι, πότερον κατὰ σοφίαν, ἢ τὴν ἐν τοῖς λόγοις δεινότητα, ἢ πολεμικὴν ἐμπειρίαν, ἢ πολιτικὴν δύναμιν; τὴν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

μὲν, ἔφη ὁ Καῖσαρ, ἡδύ μοι τῶν πάντων ἐν
πᾶσιν εἶναι πρώτῳ, τούτου δὲ οὐ δυνάμενος
ἐπιτυχεῖν, τὸ δυνάσθαι μέγιστον παρὰ τοῖς
ἐμαυτοῦ πολίταις ἐζήλωσα· σὺ δὲ, εἶπεν,
ἠδυνήθης τὸ μέγα πρὸς αὐτοὺς, ὁ Σειλη-
νός; καὶ ὃς, πάνυ γε, ἔφη· κύριος γοῦν αὐ-
τῶν ἐγενόμην. ἀλλὰ τοῦτο μὲν, εἶπεν, ἐδυ-
νάσθης, ἀγαπηθῆναι δὲ ὑπ' αὐτῶν οὐχ οἷός
τε ἐγένου, καὶ ταῦτα πολλὴν ὑποκρινάμε-
νος, ὥσπερ ἐν δράματι καὶ σκηνῇ, φιλαν-
θρωπίαν, αἰσχρῶς δὲ αὐτοὺς πάντας κο-
λακεύων. εἶτα οὐκ ἀγαπηθῆναι δοκῶ, εἶ-
πεν, ὑπὸ τοῦ δήμου τοῦ διώξαντος Βροῦ-
τον καὶ Κάσσιον; Οὐκ, ἐπειδή σε ἀπέκτειναν,
ἔφη· διὰ τοῦτο γὰρ αὐτοὺς ὁ δῆμος ἐψηφίσα-
το εἶναι ὑπάτους· ἀλλὰ διὰ τὸ ἀργύριον·
ἐπειδὴ τὴν διαθήκην ἀκροασάμενοι, μι-
σθὸν ἑώρων τῆς ἀγανακτήσεως αὐτοῖς οὐ τὸν
τυχόντα προσγεγραμμένον. λήξαντος δὲ
καὶ τούτου τοῦ λόγου, τὸν Ὀκταβιανὸν αὖθις ὁ
Ἑρμῆς ἐκίνει, σὺ δὲ, εἶπεν, οὐκ ἐρεῖς ἡμῖν τί
κάλλιστον ἐνόμιζες εἶναι; καὶ ὃς, βασιλεῦσαι,
εἶπεν, καλῶς. τί δέ ἐστι τὸ καλῶς ὦ σε-
βαστὲ φράσον, ἐπεὶ τοῦτο γε ἐστὶ καὶ τοῖς πο-
νηροτάτοις λέγειν. ᾤετο γοῦν καὶ ὁ Διο-
νύσιος

νήπιος καλῶς βασιλεύειν, καὶ ὁ τούτου
μιαρώτερος Ἀγαθοκλῆς. Ἀλλ' ἴστε, εἶπεν,
ὦ θεοί, ὡς περιπέμπων τῇ θυγατριδοῦ
ηὐξάμην ὑμῖν τόλμαν μὲν αὐτῷ δοῦναι
τὴν Καίσαρος, δεινότητα δὲ τὴν Πομ-
πηίου, τύχην δὲ τὴν ἐμήν. Πολλά, εἶπεν ὁ
Σειληνός, καὶ θεῶν ὄντως σωτήρων ἔργα
δέοντα συνεφόρησεν οὗτος ὁ κοροπλάστης.
εἶτα ἔφη, διὰ τί τοῦτο τὸ ὄνομά μοι γελοῖον
οὕτως ἔθου; Η γὰρ οὐκ ἔπλαττες ἡμῖν, εἶπεν,
ὥσπερ ἐκεῖνοι τὰς νύμφας, ὦ σεβαστέ, θεούς;
ὧν ἕνα καὶ πρῶτον τουτονὶ Καίσαρα. Καὶ ὁ
μὲν Ὀκταβιανὸς ὥσπερ δυσωπούμενος
ἐσιώπησεν. ὁ δὲ Ἑρμῆς πρὸς τὸν Τραϊανὸν
βλέψας, σὺ δέ, εἶπε, τί διανοούμενος
ἔπραττες ὅσαπερ ἔπραξας; τῶν αὐτῶν
Ἀλεξάνδρῳ σωφρονέστερον, εἶπεν, ὠρέ-
χθην. καὶ ὁ Σειληνός, ἡττήθης οὖν, εἶπε,
σὺ τῶν ἀγεννεστέρων. ὁ μὲν γὰρ θυμοῦ τὸ πλεῖ-
στον ἥττων ἦν, σὺ δὲ αἰσχρᾶς ἡδονῆς καὶ ἐπο-
νειδίστου. βάλλ' εἰς μακαρίαν, εἶπεν ὁ
Διόνυσος· ἐπισκώπτεις σὺ πάντας αὐτούς, καὶ
ποιεῖς οὐδὲν ὑπὲρ ἑαυτῶν λέγειν. ἀλλ' ἀπ'
ἐκείνων ἔχει σὺ καὶ χώραν τὰ σκώμματα·
πρόσεχε δὲ νῦν ὅπως ἀντιλήψῃ τοῦ Μάρ-

καὶ δοκεῖ γὰρ εἶναί μοι πως ἀνήρ, κατὰ τὸν Σιμωνίδην, τετράγωνος ἄνευ ψόγου τετυγμένος. Καὶ ὁ Ἑρμῆς βλέψας πρὸς τὸν Μάρκον, σοὶ δέ, εἶπεν, ὦ σοβαρὲ, τί κάλλιστον ἐδόκει τοῦ βίου τέλος εἶναι; καὶ ὃς ἠρέμα καὶ σωφρόνως, τὸ μιμεῖσθαι, ἔφη, τοὺς θεούς. ἔδοξε μὲν οὖν εὐθέως ἡ ἀπόκρισις οὐκ ἀγεννής, ἀλλὰ καὶ τοῦ παντὸς ἀξία. Ἀλλὰ καὶ ὁ Ἑρμῆς οὐκ ἐβούλετο πολυπραγμονεῖν, πεπεισμένος ὅτι πάντα ὁ Μάρκος ἀκολούθως ἐρεῖ. Τοῖς μὲν οὖν ἄλλοις θεοῖς ἐδόκει ταύτῃ· μόνος δὲ ὁ Σειληνός, Ἀλλ' οὐ μὰ τὸν Διόνυσον ἀνέξομαι τούτου τοῦ σοφιστοῦ· τί δή ποτε γὰρ ἤσθιες, εἶπε, καὶ ἔπινες, οὐχ ὥσπερ ἡμεῖς ἀμβροσίας τε καὶ νέκταρος, ἄρτου δὲ καὶ οἴνου; Ἀλλ' ἔγωγε, εἶπεν, ᾗπερ ᾤμην τοὺς θεοὺς μιμεῖσθαι, ταύτῃ προσεφερόμην σιτία καὶ ποτά. τὸ σῶμα δὲ ἔτρεφον, ἴσως μὲν ψευδῶς, πειθόμενος δὲ ὅτι καὶ τὰ ὑμέτερα σώματα δεῖται τῆς ἐκ τῶν ἀναθυμιάσεων τροφῆς· πλὴν οὐ κατὰ ταῦτά γε ὑμᾶς εἶναι μιμητέους, ἀλλὰ κατὰ τὴν διάνοιαν, ὑπέλαβον. ὀλίγον ὁ Σειληνός, ὥσπερ ὑπὸ πύκτου δεξιοῦ πληγείς, Εἴρηταί μέν σοι τοῦτο, εἶπε, τυχὸν οὐκ

ἀτόπως,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

ἀτόπως, ἐμοὶ δὲ, ἔφη, τοῦτο φράσον, τί ποτε ἐνόμιζες εἶναι τὴν τῶν θεῶν μίμησιν; καὶ ὃς, δεῖσθαι μὲν ἐλαχίστων, εὖ ποιεῖν δὲ ὡς ὅτι μάλιστα πλείστους. Σὺ μὲν οὖν, εἶπεν, οὐδενὸς ἐδέου; Καὶ ὁ Μάρκος, ἐγὼ μὲν οὐδενὸς, ἴσως δὲ τὸ σωμάτιόν μου μικρῶν. δόξαντος οὖν καὶ τοῦτο ὀρθῶς εἰρηκέναι τοῦ Μάρκου, τὸ τέλος ἀπορούμενος ὁ Σειληνὸς ἐπιφύεται τοῖς περὶ τὸν παῖδα, καὶ τὴν γαμετὴν αὐτῷ δοκοῦσιν οὐκ ὀρθῶς οὐδὲ κατὰ λόγον πεποιῆσθαι· τὴν μὲν, ὅτι ταῖς Ηρωΐναις ἐνέγραψεν, τῷ δὲ, ὅτι τὴν ἡγεμονίαν ἐπέτρεψεν. Εμιμησάμην, εἶπε, καὶ κατὰ τοῦτο τοὺς θεούς. Ομήρῳ μὲν γὰρ ἐπειθόμην λέγοντι περὶ τῆς γαμετῆς, ὅτι ἄρα ὅσις ἀγαθὸς καὶ ἐχέφρων, τὴν αὐτοῦ φιλέει καὶ κήδεται· περὶ δὲ τοῦ παιδὸς, αὐτοῦ τοῦ Διὸς ἀπόφασιν ἔχων· αἰτιώμενος γὰρ τὸν Αρεα, πάλαι ἂν, εἶπεν, ἐβεβλήμην σὲ τῷ κεραυνῷ, εἰ μὴ, διὰ τὸ παῖδά σε εἶναι, ἠγάπων· ἄλλως τε οὐδὲ ᾤμην ἐγὼ τὸν παῖδα πονηρὸν οὕτως ἔσεσθαι. Εἰ δὲ ἡ νεότης ἐφ' ἑκάτερα μεγάλας ποιουμένη ῥοπὰς, ἐπὶ τὸ χεῖρον ἠνέχθη, οὐχὶ πονηρῷ τὴν ἡγεμονίαν ἐπέτρεψα, συνηνέχθη δὲ τὸν λαβόντα πονηρὸν γενέσθαι. τὰ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

οὖν περὶ τὴν γυναῖκα, πεποίηται μοι κατὰ ζῆλον Ἀχιλλέως τοῦ θείου, καὶ τὰ περὶ τὸν παῖδα, κατὰ μίμησιν τοῦ μεγίστου Διὸς, ἄλλως τε καὶ οὐδὲν καινοτομήσαντι. Παισί τε γὰρ νόμιμον ἐπιτρέπειν τὰς διαδοχὰς, καὶ τοῦτο ἅπαντες εὔχονται. τὴν δὲ γαμετὴν, οὐκ ἐγὼ πρῶτος, ἀλλὰ μετὰ πολλοὺς ἄλλους, ἐτίμησα, ἴσως δὲ τὸ μὲν ἄρξασθαι τῶν τοιούτων, ἐστὶν οὐκ εὔλογον· τοῦ δὲ ἐπὶ πολλῶν γινομένου, τοὺς οἰκειοτάτους ἀποστερεῖν, ἐγγὺς ἀδικίας. ἀλλ' ἔλαθον ἐμαυτὸν ἐγὼ μακρότερα ἀπολογούμενος πρὸς εἰδότας ὑμᾶς, ὦ Ζεῦ καὶ θεοί· διόπερ μοι τῆς περιπετείας ταυτησὶ συγγνώμονες γένεσθε. Παυσαμένου δὲ καὶ τοῦδε τοῦ λόγου, τὸν Κωνσταντῖνον ὁ Ἑρμῆς ἤρετο, σὺ δὲ τί καλὸν ἐνόμισας; πολλὰ, εἶπε, κτησάμενον, πολλὰ χαρίσασθαι, ταῖς τε ἐπιθυμίαις ταῖς ἑαυτοῦ, καὶ ταῖς τῶν φίλων ὑπουργοῦντα. Ἀνακαγχάσας οὖν μέγα ὁ Σειληνὸς, ἀλλ' ἢ τραπεζίτης θέλων εἶναι, ἐλελήθεις σεαυτοῦ, ὀψοποιοῦ, καὶ κομμωτρίας βίον ἔχων; ἠνίττετο δὲ αὐτὰ, πάλαι μὲν, ἥ τε κόμη καὶ τὸ εἶδος, ἀτὰρ νυνὶ καὶ ἡ γνώμη σου κατηγορεῖ. Τούτου μὲν οὖν ὁ Σειληνὸς πικρότερόν πως καθήψατο.

ψατο. σιωπῆς δὲ γενομένης, ἔφερον οἱ θεοὶ λάθρα τὰς ψήφους. εἶτα ἐγένοντο πολλαὶ τῷ Μάρκῳ. κοινολογησάμενος δὲ ὁ Ζεὺς ἰδίᾳ πρὸς τὸν πατέρα, προσέταξε κηρύξαι τῷ Ερμῇ. ὁ δὲ ἐκήρυττεν, Ανδρες οἱ παρελθόντες ἐπὶ τουτονὶ τὸν ἀγῶνα, νόμοι παρ' ἡμῖν εἰσὶ, καὶ κρίσεις τοιαῦται γίνονται, ὥστε καὶ τὸν νικῶντα χαίρειν, καὶ τὸν ἡττώμενον μὴ μέμφεσθαι. Πορεύεσθε οὖν, εἶπεν, ᾗ φίλον ἑκάστῳ, ὑπὸ θεοῖς ἡγεμόσι, καὶ βιωσόμενοι τὸ ἐντεῦθεν. ἑλέσθω δὲ ἕκαστος ἑαυτῷ τὸν προστάτην τε, καὶ ἡγεμόνα. Μετὰ τὸ κήρυγμα τοῦτο, ὁ μὲν Αλέξανδρος ἔθει πρὸς τὸν Ηρακλέα, Οκταβιανὸς δὲ πρὸς τὸν Απόλλωνα, ἀμφοῖν δὲ ἀπρὶξ εἴχετο τοῦ Διὸς, καὶ Κρόνου Μάρκος. πλανώμενον δὲ πολλὰ καὶ περιτρέχοντα τὸν Καίσαρα, κατελεήσας ὁ μέγας Αρης, ἥ τε Αφροδίτη, παρ' ἑαυτοῖς ἐκαλεσάτην. Τραϊανὸς δὲ παρὰ τὸν Αλέξανδρον ἔθει, ὡς ἐκείνῳ συγκαθεδούμενος· ὁ δὲ Κωνσταντῖνος, οὐχ εὑρίσκων ἐν θεοῖς τοῦ βίου τὸ ἀρχέτυπον, ἐγγύθεν τὴν Τρυφὴν κατιδὼν, ἔδραμε πρὸς αὐτήν. ἡ δὲ ὑπολαβοῦσα μαλακῶς, καὶ περιβαλοῦσα τοῖς πήχεσι, πέπλοις τε

αὐτὸν

αὐτὸν ποικίλοις ἀσκήσασα καὶ καλλωπί-
σασα, πρὸς τὴν Ἀσωτίαν ἀπήγαγεν. ἵνα καὶ
τὸν υἱὸν εὗρεν ἀναστρεφόμενον, καὶ προσαγο-
ρεύοντα πᾶσιν, ὅστις φθορεὺς, ὅστις μιαι-
φόνος, ὅστις ἐναγὴς καὶ βδελυρὸς, ἴτω
θαῤῥῶν· ἀποφανῶ γὰρ αὐτὸν τούτῳ τῷ
ὕδατι λούσας αὐτίκα καθαρόν. κἂν πά-
λιν ἔνοχος τοῖς αὐτοῖς γένηται, δώσω τὸ
στῆθος πλήξαντι, καὶ τὴν κεφαλὴν πατά-
ξαντι, καθαρῷ γενέσθαι. ὁ δὲ σφόδρα ἄσμε-
νος ἐνέτυχεν αὐτῇ, συνεξαγαγὼν τῆς τῶν
θεῶν ἀγορᾶς τοὺς παῖδας. Ἐπέτριβον δὲ
αὐτὸν, κἀκείνους οὐχ ἧττον, τῆς ἀθεότητος
οἱ παλαμναῖοι δαίμονες, αἱμάτων συγγε-
νῶν τιννύμενοι δίκας, ἕως ὁ Ζεὺς διὰ τὸν
Κλαύδιον καὶ Κωνστάντιον, ἔδωκεν ἀναπνεῦ-
σαι. Σοὶ δὲ, πρὸς ἐμὲ λέγων ὁ Ἑρμῆς, δέ-
δωκα τὸν πατέρα Μίθραν ἐπιγνῶναι· σὺ
δὲ αὐτοῦ τῶν ἐντολῶν ἔχου, πεῖσμα καὶ
ὅρμον ἀσφαλῆ, ζῶντί τε σεαυτῷ παρα-
σκευάζων, καὶ ἡνίκα ἂν ἐντεῦθεν ἀπιέναι
δέῃ, μετὰ τῆς ἀγαθῆς ἐλπίδος, ἡγεμόνα
θεὸν εὐμενῆ καθιστὰς σεαυτῷ.

ΤΕΛΟΣ.

Amice lector,

IN huius libelli verſione liberrimo animo, vt decet, verſati ſumus, neque verbum verbo ſtuduimus reddere, vt ſolent quidam malè ſuperſtitioſi. Nobis ſatis fuit à mente authoris nuſquam recedere: quod ſatis, opinor, aſſecuti ſumus. Anapæſti, & præterea Homeri atque Euripidis tria quatuórve loca, non ſunt ex interpretatione noſtrâ. Neſcio enim quo fato libentiùs ſemper quouis alio ſermone, quàm Romano, verſus ſcripſimus. quod & fateri non pudet, &, vti inuitus conarer, nunquam meâ intereſſe credidi.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [2]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [1]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 17 [1]